

Wójt Gminy Dębowa Kłoda

Studium

Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębowa Kłoda

Prognoza oddziaływania na środowisko

autor prognozy oddziaływania na środowisko: mgr inż. **Jacek Wiśniewski** - uprawniony do sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko na podstawie art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. c, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)

Lipiec 2018 r.

Spis treści

I. Informacje wstępne.....	4.
II. Przedmiot opracowania, cel i położenie terenów analizy.....	4.
III. Podstawa opracowania.....	4.
IV. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	5.
V. Powiązania z innymi dokumentami.....	6.
VI. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia.....	10.
VII. Propozycje zmian „Studium..”-ogólna charakterystyka przedmiotu i zakresu problemowego zmiany Studium.....	11.
1. Kierunki rozwoju dla jednostek planistycznych.....	11.
2. Kierunki rozwoju z zakresu dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury.....	15.
3. Kierunki rozwoju z zakresu infrastruktury technicznej.....	15.
4. Kierunki rozwoju z zakres komunikacji.....	17.
VIII. Ocena kierunków „Studium...” w zakresie zasad ochrony środowiska.....	18.
IX. Charakterystyka i ocena istniejącego zagospodarowania oraz środowiska przyrodniczego i krajobrazu obszarów objętych zmianą Studium...i terenów sąsiednich.....	19.
1. Zagospodarowanie terenu.....	19.
2. Rzeźba terenu, budowa geologiczna i gleby.....	20.
3. Wody powierzchniowe i podziemne	21.
4. Surowce mineralne	22.
5. Świat zwierzęcy.....	22.
6. Obszary i obiekty przyrodnicze istniejące i projektowane prawnie chronione.....	23.
7. Obszary chronione w otoczeniu regionalnym terenu opracowania– do 10 km.....	30.
9. Warunki klimatyczne.....	30.
10. Szata roślinna.....	31.
X. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia zmiany „Studium..”. Ocena stanu środowiska, jego odporności na degradację, zdolności do regeneracji.....	33.
1. Powietrze i hałas.....	33.
2. Wody	34.
3. Promieniowanie elektroenergetyczne.....	35.
4. Zagrożenia związane z niebezpieczeństwem wystąpienia sytuacji awaryjnej oraz szkody w powierzchni ziemi.....	36.
5. Zagrożenia naturalne.....	36.
6. Istniejące problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody.....	36.
XI. Ocena przewidywanych przekształceń środowiska przyrodniczego.....	37.
1. Powierzchnia terenu i gleby.....	37.
2. Warunki wodne.....	37.
3. Różnorodność biologiczna.....	38.
4. Krajobraz.....	39.
5. Szata roślinna, zwierzęta.....	39.
6. Obszary europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.....	40.
7. Istniejące Obszary chronione	42.
8. Warunki klimatyczne.....	43.
9. Zasoby naturalne.....	45.
10. Dobra kultury i zabytki.....	45.
11. Zdrowie ludzi.....	45.
12. Dobra materialne.....	46.
13. Powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny.....	46.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

14. Wytwarzanie odpadów.....	47.
XII. Zmiany, które wystąpią na skutek realizacji kierunków zmiany „Studium.”	47.
XIII. Ustalenia mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.....	51.
XIV. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu.....	52.
XV. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.....	52.
XVI. Rozwiązania alternatywne.....	54.
XVII. Streszczenie.....	55.
XVIII. Adresowanie zaleceń prognozy.....	58.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone zgodnie z uchwałą Nr X/56/15 Rady Gminy Dębowa Kłoda z dnia 17 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębowa Kłoda.

Celem uchwały Rady Gminy Dębowa Kłoda o przystąpieniu do zmiany Studium podjętej w 2015 r. jest aktualizacja jego ustaleń, która podyktowana jest dostosowaniem do zmian zachodzących w przestrzeni, potrzebami rozwojowymi gminy, a także z koniecznością uaktualnienia w związku ze zmieniającym się stanem prawnym.

II. PRZEDMIOT OPRACOWANIA, CEL I POŁOŻENIE TERENÓW ANALIZY

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego **gminy Dębowa Kłoda**. Materiałem wyjściowym do prognozy jest projekt zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego **gminy Dębowa Kłoda**. Granice obszaru obejmują powierzchnię całej gminy Dębowa Kłoda.

Celem prognozy jest analiza kierunków powyższego „Studium...”, poprzez określenie przewidywanych zmian w środowisku przyrodniczym w wyniku realizacji tych kierunków i projektowanego sposobu użytkowania terenu oraz ocena skutków ewentualnych zmian.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi kierunkami zmiany „Studium.”, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja kierunków zmiany „Studium...” na środowisko.

III. PODSTAWA OPRACOWANIA

Prognozę oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda sporządzono na podstawie następujących aktów prawnych:

1. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm),
1. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U z 2017 r. poz. 1566).
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 142),
3. Ustawa z dnia 11 maja 2017 r o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2017 poz.1074)
4. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ((Dz.U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.),
5. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach (Dz.U. 2018 poz. 21),
6. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 1161),
7. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1289 z późn. zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód i do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1800);
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na (Dz. U. z 2016 r., poz. 71),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112),

11. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 9 października 2014 r w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 9 października 2014 r w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

IV. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W trakcie przygotowywania niniejszego opracowania analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia, w tym opracowanie ekofizjograficzne. Do określenia stanu środowiska i jego funkcjonowania przy istniejącym za-inwestowaniu posłużyły przede wszystkim analizy przeprowadzone przez zespół projektowy w ramach realizacji etapu inwentaryzacji urbanistycznej oraz specjalistyczne opracowania z zakresu monitoringu poszczególnych komponentów środowiska (opracowane przez państwowe organy monitoringu – WIOŚ). Stały się one punktem wyjścia do oceny zakresu i charakteru przewidywanych zmian wskutek realizacji kierunków zmiany „Studium...”

Materiały źródłowe

1. *Materiały dostarczone do zlecniodawcy w oparciu o treść Uchwały Rady Gminy Dębowa Kłoda w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda.*
2. *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda”.*
3. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda - Uchwała nr XI/39/2003 Rady Gminy Dębowa Kłoda z dnia 18 lipca 2003 r*
4. *Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020.*
5. *Plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, z dnia 15 stycznia 2015 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Ostoja Parczewska PLH06010.*
6. *Plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, z dnia 12 stycznia 2015 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Lasy Parczewskie PLB060006.*
7. *Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Ostoja Parczewska (OZW) PLH06010.*
8. *Ocena jakości powietrza w województwie Lubelskim za 2016 rok WIOŚ w Lublinie, kwiecień 2017 r.*
9. *Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015, WIOŚ w Lublinie.*
10. *Plan odnowy miejscowości Białka na lata 2012-2019. Załącznik do uchwały Nr XX/98/12 Rady Gminy Dębowa Kłoda z dnia 30 sierpnia 2012 r.*
11. *Plan Zagospodarowania Rezerwatu „Królowa Droga” opracowany przez BULiGL oddział w Lublinie na okres 1.01.1988 – 31.12.1997r.*
12. *Pracownia gleboznawcza BULiGL o. Lublin taksacja 2007r.*
13. *Prognoza oddziaływania na środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu dla lasów położonych na terenie gm. Dębowa Kłoda na okres od 01.01.2015r. do 31.12.2024r. Autor opracowania: Dariusz Chromiec Eko-Las.*
14. *Program ochrony środowiska dla Powiatu Parczewskiego na lata 2004 - 2014, Parczew 2005.*

15. *Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020.*
16. *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza KZGW, Warszawa 2011.*
17. *Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo – Hutniczej. Kraków 1990.*
18. *„Kształtowanie krajobrazu a ochrona przyrody”, wybór z 4 – tomowej pracy zbiorowej w jęz. Niemieckim, wydanej pod redakcją prof. dr Konrada Buchwalda i doc dr Wolfganga Engelhardtta, uzupełniony pracami polskich autorów, PWRiL Warszawa 1975 rok.*
19. *„Człowiek i Środowisko - przyroda w planowaniu przestrzennym”, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Warszawa 1993 rok.*
20. *Interaktywna mapa ochrony przyrody RDLP Lublin, <http://mapa.lublin.lasy.gov.pl/>*
21. www.wios.lublin.pl
22. <https://ugdebowloda.bip.lubelskie.pl/>
23. www.atlas-roslin.pl
24. crfop.gdos.gov.pl
25. www.mos.gov.pl
26. www.warszawa.rzgw.gov.pl
27. <http://powiatparczewski.maps.arcgis.com>
28. [http://www.google.pl/maps/place/Dębowa Kłoda/](http://www.google.pl/maps/place/D%C3%A9bowa+Kłoda/)
29. www.geoportal.pgi.gov.pl
30. <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>
31. <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
32. <http://parczew.geoportal2.p>
33. www.geoportal.pgi.gov.pl
34. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>

V. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

W celu koordynacji zamierzeń projektowych na wszystkich poziomach planowania przestrzennego, zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda uwzględnia zasady określone m.in na poziomie krajowym („Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030” (KPZK 2030)¹, wojewódzkim („Strategii rozwoju województwa lubelskiego 2020”, „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego”, Audyt turystyczny województwa lubelskiego), powiatowym (Strategia rozwoju powiatu parczewskiego na lata 2014-2020), gminnym (Strategia rozwoju lokalnego gminy Dębowa Kłoda na lata 2015-2020).

Projekt zmiany Studium... realizuje postanowienia i przewidywania planów wyższego rzędu, co zapewnia spójną politykę przestrzenną na poziomie regionalnym i ponadregionalnym.

„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” – to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Przedstawia on wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych 20 lat oraz określa cele i kierunki polityki przestrzennej służące jej urzeczywistnieniu. Wprowadza zasadę współzależności celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej, wiąże planowanie strategiczne z działaniami w ramach programów rozwoju i programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Celem strategicznym KPZK 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Aby zrealizować cel strategiczny sformułowano sześć celów operacyjnych:

¹ Została przyjęta przez rząd uchwałą z dnia 13 grudnia 2011 r.

1. podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej (chodzi o ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego, która sprzyja spójności);
2. poprawa spójności wewnętrznej kraju (przez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków do rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów);
3. poprawa dostępności terytorialnej kraju (przez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej);
4. kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
5. zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
6. przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego, jako ważnego elementu warunkującego rozwój kraju.

Największe zastosowanie dla gospodarowania przestrzenią gminy Dębowa Kłoda powinny mieć w/w cel 2 i cel. 4.

Cel. 2 dotyczy poprawy spójności wewnętrznej i terytorialnej równowagę rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów - kierunki działań w tym zakresie skupiać mają się m. in. na wspomaganiu spójności w układzie krajowym, regionalnej integracji funkcjonalnej, wspomaganiu rozprzestrzeniania procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowaniu potencjału do specjalizacji terytorialnej oraz na wspomaganiu spójności w obszarach problemowych.

Cel. 4 stanowi potwierdzenie zasady zrównoważonego rozwoju. Zobowiązuje on podmioty realizujące politykę przestrzenną do racjonalnego wykorzystywania zasobów przyrodniczych oraz do starań by minimalizować negatywne oddziaływanie działalności gospodarczej na środowisko.

„Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 roku” została przyjęta na posiedzeniu Sejmiku Województwa Pomorskiego w dniu 24 czerwca 2013 roku. Strategia kreśli wizję województwa lubelskiego w horyzoncie czasowym sięgającym 2030 roku. W dokumencie ustalono, że względnie bogate wyposażenie w czynniki naturalne (zasoby energetyczne, przyrodnicze warunki dla rolnictwa, które jednak nie są w pełni gospodarczo wykorzystane), a także walory krajobrazu, które - wraz z dziedzictwem kulturowym - mogą służyć do rozwijania turystyki. Jednym ze strategicznych celów rozwoju regionu lubelskiego a związanego z Dębową Kłodą, którego realizacji będą służyły działania samorządu województwa, jest restrukturyzacja rolnictwa i obszarów wiejskich. Ponadto w strategii wyznaczono Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), stanowiące przestrzenne odzwierciedlenie potencjałów i problemów rozwojowych zidentyfikowanych na obszarze województwa lubelskiego. Stanowią one wyznacznik obszarów o szczególnych potencjałach rozwojowych, jak również obszarów problemowych o znaczeniu priorytetowym dla samorządu województwa. Wyróżniono siedem takich obszarów. Gmina Dębowa Kłoda została zaliczona do czterech z nich tj:

- **obszary przygraniczne** w obrębie których przewiduje się: działania zmierzające do wykorzystania potencjału obszaru przygranicznego i budowania funkcji obsługujących UE dla tworzenia warunków wzrostu społeczno-gospodarczego (rozwój infrastruktury logistycznej, granicznej i obsługi granicy, infrastruktury społecznej, poprawa bezpieczeństwa), przywrócenie miastom funkcji społecznych i gospodarczych z jednoczesnym wsparciem zasobów ludzkich i przedsiębiorczości, uruchomienie nowych i rozbudowę istniejących przejść granicznych (w tym lokalnych), w szczególności tam, gdzie nastąpiłoby odtworzenie istniejących niegdyś powiązań komunikacyjnych oraz utworzenie przejść sezonowych (turystycznych) położonych po obu stronach granicy z dopuszczeniem ruchu pieszego.

- **obszary gospodarczego wykorzystania walorów przyrodniczych i kulturowych** w obrębie których przewiduje się działania zmierzające do wykorzystania potencjału obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo dla tworzenia warunków wzrostu społeczno-gospodarczego tych obszarów oraz określenia charakteru i natężenia funkcji turystycznej, aby nie powodowała ona dewaloryzacji lub zniszczenia walorów i zasobów przyrodniczych, które na tym terenie są podstawą jej wykształcenia. Ponadto, interwencja powinna obejmować takie działania jak: aktywna ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrody, rozwój infrastruktury transportowej, poprawa dostępu do usług społecznych, poprawa warunków fitosanitarnych, przywrócenie miastom funkcji społecznych i gospodarczych z jednoczesnym wsparciem zasobów ludzkich i przedsiębiorczości.
- **obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych** w obrębie których przewiduje się działania mające na celu: poprawę bezpieczeństwa poprzez eliminowanie zagrożeń powodziowych oraz będzie służyć zrównoważonemu rozwojowi funkcji ochronnych i gospodarczych (w np. tym turystycznych) na obszarach o różnym stanie zainwestowania i statusie ochrony przyrody i krajobrazu (korytarze ekologiczne o randze europejskiej i krajowej); rozwiązywanie problemów konfliktowych narosłych w wyniku degradacji technicznej urządzeń przeciwpowodziowych i melioracyjnych, niedoboru zbiorników niezbędnych do przetrzymywania wody, jak też niedoinwestowania gospodarki komunalnej.
- **nowoczesna wieś** w obrębie których przewiduje się działania mające na celu wsparcie inicjatyw na rzecz edukacji i podnoszenia kompetencji rolników, wsparcie tworzenia i rozwoju rynków hurtowych produktów rolnych, wsparcie rozwoju grup producenckich, wsparcie rozwoju zakładów przetwórstwa, zakładów branży mięsnej i mleczarskiej, wsparcie rozwoju infrastruktury gospodarki rybackiej, uzupełnienie sieć dróg i wyposażenia w infrastrukturę komunalną oraz zaplecza sanitarnego, rozbudowę i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej w celu umożliwienia poboru zwiększonej ilości energii ze źródeł rozproszonych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 roku. W planie według struktury funkcjonalno - przestrzennej województwa lubelskiego gmina Dębowa Kłoda położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w strefie gospodarki hodowlanej, mozaikowej łąkowo - leśno - polnej. W związku z tym nadrzędnymi działaniami są te, służące utrzymaniu i wzmacnianiu oraz zachowaniu naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i jej funkcji towarzyszących. Ponadto gminę zaliczono do obszarów priorytetowych pod względem budowy oraz rozbudowy i modernizacji urządzeń melioracyjnych, obejmujących obiekty o powierzchni co najmniej 500 ha.

Ze względu na fakt, że:

- przez teren gminy przebiegają główne powiązania transportowe oparte o drogi wojewódzkie, dla których przyjmuje się zasadę wzmacniania ich funkcji, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, zapewniającej sprawność powiązań komunikacyjnych, minimalizującą zagrożenia bezpieczeństwa publicznego oraz kolizje z elementami regionalnej sieci ekologicznej.
- znajdują się korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym, stanowiące element pasmowy obszaru nadrzędnej funkcji przyrodniczej oraz elementy obszarowe układu naturalnego (ostoja przyrody, ekosystemy lesne), dla których obowiązuje zasada przyporządkowania wszelkich działań utrzymaniu ciągłości powiązań ekologicznych oraz podporządkowanie wszelkiej działalności utrzymaniu wartości przyrodniczych.
- gmina położona jest w wiejskim obszarze funkcjonalnym, wymagającym wsparcia procesów rozwojowych o znaczeniu ponadregionalnym oraz w obszarze funkcjonalnym Polesie ze strefą oddziaływania Kanału Wieprz - Krzna o znaczeniu regionalnym

Jako wiodące kierunki Plan wskazuje:

- wzmacnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno - gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju,
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce,
- modernizację (remeliorację) KWK obejmującą:
 - uszczelnienie koryta kanału,
 - udrożnienie sieci rowów melioracyjnych,
- rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,
- modernizację i odbudowę obiektów stawowych dla potrzeb gospodarki rybackiej,
- rozwój bazy przetwórstwa rolno - spożywczego,
- rozwój energetyki odnawialnej z wykorzystaniem biomasy, zasobów wodnych i instalacji fotowoltaicznych,
- zalesianie stref wododziałowych.

Audyt turystyczny województwa Lubelskiego opracowany w 2015 roku na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego. Celem prowadzonych w audycie turystycznym województwa lubelskiego analiz, jest umożliwienie realizacji zapisów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020.

Dokonując oceny stanu zagospodarowania, za główne potencjały rozwijające turystycznie województwo lubelskie uznano:

- walory środowiska kulturowego;
- atrakcyjność przyrodniczą i krajobrazową środowiska dla turystycznych przyjazdów, które związane są z aktywną turystyką kwalifikowaną, agroturystyką, ekoturystyką i turystyką wypoczynkową;
- uznane walory bioklimatyczne oraz źródła wód mineralnych, rozwinięte lecznictwo uzdrowiskowe;
- różnorodne środowisko przyrodnicze, bogate zasoby przyrody nieożywionej i ożywionej, w tym obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną.

W odniesieniu do gminy Dębowa Kłoda, uznano Lasy Parczewskie z licznymi pomnikami, grobami i tablicami pamiątkowymi za miejsce pamięci narodowej. Wskazano również na potencjał rekreacyjny Jeziora Bialskiego oraz możliwości aktywnego wypoczynku w stadninie koni w Makoszce.

Strategia rozwoju powiatu parczewskiego na lata 2014-2020 przyjęta uchwałą nr LVI/267/2014 Rady Powiatu w Parczewie dnia 28 października 2014 r. W Strategii.. określono cel nadrzędny powiatu parczewskiego, który służy za misję, a jest to: tworzenie sprzyjających warunków oraz przestrzeni do nieskrępowanego życia i rozwoju mieszkańców.

W strategii sformułowano trzy cele strategiczne oraz cele operacyjne dla gminy Dębowa Kłoda:

1. Zwiększanie efektywności lokalnej gospodarki:
 - Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
 - Poprawa warunków do inwestowania i rozwoju turystyki
 - Wspieranie restrukturyzacji rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich
 - Rozwój społeczeństwa informacyjnego
2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i społecznego w powiecie:
 - Podnoszenie poziomu wykształcenia i wiedzy mieszkańców powiatu
 - Rozwój kultury i aktywności społecznej mieszkańców
 - Rynek pracy. Wspieranie projektów oraz działań instytucji na rzecz zatrudnienia
3. Zwiększanie poziomu integracji wewnętrznej i zewnętrznej powiatu:
 - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz współpracy między sektorami (państwowym, rynkowym i organizacjami pozarządowymi)
 - Wspieranie włączenia społecznego i gospodarki społecznej

- Aktywna promocja oraz rozwój współpracy zewnętrznej powiatu
- Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego w powiecie

Strategia rozwoju lokalnego gminy Dębowa Kłoda na lata 2015-2020 jest to najważniejszy dokument, w ramach którego opracowano koncepcję rozwoju gminy. W dokumencie wskazano cztery cele strategiczne:

- Cel strategiczny I - Zwiększenie atrakcyjności i potencjału inwestycyjnego Gminy Dębowa Kłoda poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.
- Cel strategiczny II - Wykorzystanie potencjału środowiskowego, kulturowego i historycznego do podniesienia atrakcyjności gminy Dębowa Kłoda,
- Cel strategiczny - III Rozwój przedsiębiorczości i podnoszenie efektywności lokalnej gospodarki,
- Cel strategiczny IV - Aktywizacja społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy Dębowa Kłoda,

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Dębowa Kłoda na lata 2017 – 2023. Zgodnie z wizją LPR po przeprowadzeniu programu, obszar rewitalizacji w Gminie Dębowa Kłoda, stanie się miejscem:

- O rozwiniętej infrastrukturze technicznej i społecznej, gdzie zagospodarowane i estetyczne przestrzenie publiczne zapewniają mieszkańcom wysoki standard i jakość życia;
- Sprzyjającym integracji, aktywności społecznej i kulturowej mieszkańców obszaru rewitalizacji i pozostałych części Gminy Dębowa Kłoda;
- Bezpiecznym i przyjaznym oraz uporządkowanym pod względem ekologicznym;
- Zapewniającym warunki podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej zwłaszcza w zakresie zaspokajania potrzeb bytowych mieszkańców i turystów;
- Gdzie podejmowane są wspólnie działania na rzecz promowania i zwiększania atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy.

Wśród kierunków działań rewitalizacyjnych wyróżniono:

- Rozwój infrastruktury wspierającej aktywność obywatelską mieszkańców.
- Poprawę dostępu do wysokiej jakości usług społecznych w środowisku lokalnym.
- Rozwój infrastruktury turystycznej wykorzystującej potencjał regionu.
- Poprawę jakości dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą w obszarze rewitalizowanym.
- Poprawę stanu technicznego wraz z zastosowaniem ekologicznych rozwiązań budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej.
- Adaptację i remont istniejących obiektów, przestrzeni publicznych i umożliwienie rozszerzenia ich funkcjonalności.

VI. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Wymóg prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień zmiany „Studium...” w zakresie oddziaływania na środowisko wynika z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, natomiast metody i częstotliwość monitoringu określone są w prognozie oddziaływania na środowisko, a później w „podsumowaniu”, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ww. Ustawy.

Oceną aktualnego stanu i stopnia zanieczyszczenia komponentów środowiska przyrodniczego oraz skutków użytkowania środowiska zajmuje się monitoring zapisany w odrębnych aktach prawnych. Informacje gromadzone w ramach monitoringu pozwalają podjąć właściwe działania w przypadku stwierdzenia negatywnego wpływu na stan środowiska czy życie ludzi. W związku z powyższym w celu określenia skutków realizacji ustaleń zawartych w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda w zakresie oddziaływania na środowisko należy podeprzeć się przede wszystkim analizami i

ocenami stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska. W ramach monitoringu mogą być również uwzględniane wyniki badań i analiz środowiskowych, odnoszących się do przedmiotowego terenu, wykonywane w ramach indywidualnych zamówień. Uzyskane dane pozwolą na przeprowadzenie analizy porównawczej jakości środowiska z okresu przed i po wejściu w życie kierunków zmiany „Studium”. Szczególnie pożądanymi informacjami, które mogą być wykorzystywane do dalszych analiz i ocen mogą być dane dotyczące:

- jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ścieków, gleby;
- wielkości wytwarzanych i składowanych odpadów;
- zanieczyszczeń powietrza;
- klimatu akustycznego;
- promieniowania elektromagnetycznego.

Istotna dla jakości analizy poszczególnych komponentów środowiska jest lokalizacja punktu pomiarowego. Najwłaściwszym dla przeprowadzenia prawidłowej analizy byłoby uwzględnienie punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach opracowania.

Reasumując, zalecaną metodą analizy skutków realizacji zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Dębowa Kłoda jest kompleksowa analiza porównawcza przeprowadzana w oparciu o dane uzyskane w toku regularnego monitoringu środowiska przyrodniczego i antropogenicznego. Za najbardziej istotne, uznano monitorowanie zmian jakości poszczególnych komponentów środowiska w cyklu czteroletnim, z wykorzystaniem specjalistycznych badań poszczególnych komponentów środowiska, metodą analizy porównawczej.

Sugeruje się wykonywanie następujących rodzajów badań:

- **monitoring hałasu:** w ramach sporządzania mapy akustycznej oraz oceny stanu akustycznego środowiska,
- **monitoring powietrza:** ocena jakości powietrza dla poszczególnych substancji według rozporządzenia Ministra Środowiska w/s poziomów niektórych substancji w powietrzu, badania poziomu zanieczyszczeń mikrobiologicznych powietrza,
- **monitoring wód i ścieków:** rodzaj i poziom zanieczyszczeń organicznych i nieorganicznych, pH i in. parametrów ścieków przemysłowych,
- **biomonitoring** środowiska, obejmujący analizę zanieczyszczeń powietrza i gleby.

W przypadku realizacji przedsięwzięć zaliczonych do kategorii „mogących znacząco oddziaływać na środowisko” zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych, powinien wynikać z ustaleń decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji.

VII. PROPOZYCJE KIERUNKÓW ZMIANY „STUDIUM...” - OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU I ZAKRESU PROBLEMOWEGO ZMIANY „STUDIUM...”

1. KIERUNKI ROZWOJU DLA JEDNOSTEK PLANISTYCZNYCH

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy Dębowa Kłoda charakteryzuje podział na trzy główne strefy:

- strefę Lasów Parczewskich - położoną w zachodniej i południowo - zachodniej części gminy. Strefa ta obejmuje wyjątkowo cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym tereny, objęte różnymi formami ochrony przyrody. Jest ona zasadniczo wyłączona z możliwości zabudowy. Wyjątek stanowią tereny już zabudowane, tereny konieczne dla obiektów związanych z ochroną przyrody i edukacją przyrodniczą oraz tereny dopuszczone w obowiązującym planie do zabudowy i zainwestowania.
- strefę zabudowy wiejskiej - obejmującą wsie zlokalizowane na obszarze gminy. Obszar ten, mimo braku wyróżniających cech przyrodniczych, jest atrakcyjny przez wzgląd na występowanie elementów środowiska kulturowego. Cechy środowiska przyrodniczego

są o wiele bardziej sprzyjające budownictwu, równinne ukształtowanie terenu sprzyja rozwojowi rolnictwa.

- strefę rolniczą - obejmującą zdecydowaną większość gminy, gdzie na obszarach o funkcji rolniczej występują rozproszone zagrody. Przebiegają tu drogi wojewódzkie nr 818 i 819 o znaczeniu ponadlokalnym. Obiekty zabytkowe występują w mniejszym zagęszczeniu niż w terenach wsi. Teren ten charakteryzuje się niską lesistością. Jest to strefa o predyspozycjach dla rozwoju gospodarki rolnej i leśnej oraz w mniejszym zakresie zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i na cele usługowo-produkcyjne.

Dla każdej ze stref wydzielonych w zmianie „Studium...” określono przeznaczenie, zakres działań i wskaźniki zagospodarowania, użytkowania i zabudowy, które stanowią wytyczne dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Określone w zmianie „Studium...” przeznaczenie, przypisane poszczególnym terenom, rozumieć należy, jako podstawowe (wiodące). Zatem w ramach każdej ustalonej funkcji na danym obszarze dopuszcza się wydzielenie, zgodnie z przepisami odrębnymi, terenów dla lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, gospodarki odpadami, dróg oraz zieleni, a także innych inwestycji celu publicznego. Dopuszcza się także, ze względu na sytuację społeczno - ekonomiczną w gminie, wydzielanie terenów pod usługi lub nieuciążliwą produkcję w ramach terenów o innej funkcji wiodącej o ile nie spowoduje to powstania uciążliwości dla terenów sąsiednich, zwłaszcza podlegających ochronie (np. akustycznej, konserwatorskiej lub związanej z wyznaczonymi formami ochrony przyrody). Ponadto ustalono, iż zespoły zabudowy powinny tworzyć zwartą, pod względem wizualnym, przestrzeń zurbanizowaną. Nową zabudowę należy lokalizować w odpowiednich odległościach od granic lasów, a także odsuwać ją (wraz z ogrodzeniami) od rzek, cieków i zbiorników wodnych, ze względu na konieczność zapewnienia dostępu do wód oraz zachowania systemu ciągów ekologicznych w dolinach.

W sporządzanej zmianie Studium.... wskazano, następujące podstawowe typy terenów wyróżnione ze względu na sposób użytkowania:

Tabela 1. Typy terenów wyróżnione w „Studium.... ze względu na sposób użytkowania

RM- Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej	w granicach terenów RM dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych i drobnego rzemiosła (głównie jako wbudowanych w budynek mieszkalny lub gospodarczy). W ramach terenów RM możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną jak i adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej.
RM/ML- Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z zabudową letniskową	obejmują głównie tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej oraz zabudowy rekreacji indywidualnej. W granicach terenów występuje także pojedynczo zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, która może być zachowana lub adaptowana na potrzeby agroturystyki. Na terenach zabudowy dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych, nieuciążliwych usług turystyki i rekreacji (pensjonaty, gastronomia itp.).
RM/MN- Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z zabudową mieszkaniową jednorodziną	obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W granicach terenów dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych i drobnego rzemiosła (głównie jako wbudowanych w budynek mieszkalny lub gospodarczy). W ramach terenów możliwa jest lokalizacja zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną jak i adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej.
RM/U - Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z usługami	obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usługowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej zabudowy. Na terenach RM/U funkcję dominującą powinna pełnić zabudowa zagrodowa, a usługi funkcję uzupełniającą. W ramach tych terenów możliwa jest także lokalizacja wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkalno - usługowej i usługowej, drobnego rzemiosła oraz zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną lub adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Dozwolonymi rodzajami usług lokalizowanymi na terenach RM/U są usługi nieuciążliwe.
RM/RU - Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej i pod tereny	obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej oraz tereny związane z obsługą rolnictwa i produkcji rolnej. Rozwój funkcji

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych i hodowlanych	związanych z obsługą produkcji powinien odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem sposobów zapobiegania negatywnego oddziaływania na mieszkańców i ekosystem gminy.
MN - Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	obejmują tereny przeznaczone dla wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dopuszcza się tu zachowanie zabudowy zagrodowej i letniskowej oraz lokalizację drobnych usług nieuciążliwych jako funkcji uzupełniającej i towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej.
MN/ML - Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową letniskową	obejmują głównie tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej oraz zabudowy rekreacji indywidualnej. W granicach terenów występuje także pojedynczo zabudowa zagrodowa, która może być zachowana lub adaptowana na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, rekreacji indywidualnej, agroturystyki. Na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych, nieuciążliwych usług turystyki i rekreacji (pensjonaty, gastronomia itp.).
MN/U - Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	obejmują tereny przeznaczone dla wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, usług nieuciążliwych. Dopuszcza się tu zachowanie zabudowy zagrodowej. Na terenach MNU funkcję dominującą powinna pełnić zabudowa mieszkaniowa, a usługi funkcję uzupełniającą i towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej. Na terenach MNU przewiduje się lokalizację wyłącznie usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m ²), administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła itp.
MW - Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.	obejmują teren przeznaczony dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych.
U - Tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej	obejmują tereny przeznaczone dla usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m ²), administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła, obsługi technicznej, naprawy pojazdów mechanicznych, stacje obsługi lub remontowe sprzętu budowlanego i rolniczego, itp. Tereny U obejmują między innymi istniejące kościoły, a także szkoły gminne, ośrodek zdrowia, urzędy itp.
UTS - Tereny przeznaczone dla zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji	obejmują tereny przeznaczony dla różnego typu obiektów i urządzeń związanych z turystyką, sportem i rekreacją, tj.: ośrodka wczasowego i wypoczynkowego, hoteli, obiektów gastronomicznych lub gospodarstwa agroturystycznego.
PU – tereny przeznaczone dla zabudowy produkcyjno-usługowej	obejmują tereny przeznaczone na cele produkcyjne, przemysłowe, magazynowo - składowe i usługowe, jednak z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m ² . W granicach terenów PU zakazuje się lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej oraz zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.
RU - Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych i hodowlanych	obejmują tereny przeznaczone pod m.in. obiekty usług komercyjnych, obiekty nieuciążliwego przetwórstwa rolniczego oraz obiekty związane z magazynowaniem produktów rolnych. Rozwój funkcji związanych z obsługą produkcji powinien odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem sposobów zapobiegania negatywnego oddziaływania na mieszkańców i ekosystem gminy.
ZL/U- Tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej związanej z leśnictwem	obejmują teren przeznaczony do obsługi leśnictwa - leśniczówki.
ML - tereny przeznaczone dla zabudowy rekreacji indywidualnej	obejmują tereny przeznaczone dla potrzeb rekreacji indywidualnej (letniskowej) w Białce. Nie jest tu dopuszczona zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIU UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

ZP - tereny zieleni urządzonej	obejmują teren pozostałości po założeniu dworsko - parkowym w Dębowej Kłodzie. Obowiązuje przeznaczenie pod tereny zieleni urządzonej z dopuszczeniem placów zabaw i terenów rekreacyjnych
ZC- Tereny cmentarzy	obejmują tereny istniejących cmentarzy. Część z nich, o charakterze zabytkowym, podlega ochronie. Dla terenów czynnych cmentarzy obowiązuje - zgodnie z przepisami odrębnymi - wprowadzenie stref ochrony sanitarnej.
ZCH - Tereny nieczynnych cmentarzy historycznych,	obejmują kilka zabytkowych, nieczynnych cmentarzy, na których zachowało się niewiele historycznych elementów. Tereny te wymagają zachowania i zagospodarowania zielenią.
IT - Tereny przeznaczone dla infrastruktury technicznej	obejmują tereny istniejących oczyszczalni ścieków. W obrębie terenów dopuszcza się realizację nowych obiektów i urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną.

Dla ww. terenów w kierunkach „Studium...” wprowadzono wskaźniki zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy. Jednocześnie wskazując cyt. „Przy określaniu wskaźników zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy należy, w pierwszym rzędzie, kierować się uwarunkowaniami stanu istniejącego oraz ustaleniami dotychczas obowiązujących planów miejscowych i wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę. Wskaźniki dotyczące zwłaszcza minimalnej powierzchni nowo wydzielonych działek budowlanych i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej należy traktować jako zasadę ogólną”.

Tabela 2. Wskaźniki zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy wyznaczone w „Studium.”

Przeznaczenie terenów	Powierzchnia nowo wydzielonych działek budowlanych	Minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej	Zasady kształtowania wysokości nowej zabudowy
zabudowa zagrodowa	minimum 1 500 m ²	40%	W Studium ustala się, w celu zachowania walorów krajobrazowych gminy, dopuszczalną wysokość nowo powstającej zabudowy na 10 metrów i dwie kondygnacje, przy czym dla zabudowy wielorodzinnej dopuszcza się wysokość 13 metrów i trzy kondygnacje. Dla terenów usług publicznych, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenów mieszkaniowo - usługowych oraz terenów związanych z działalnością parafii umożliwia się, w razie wpłynięcia takich wniosków, ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego większej dopuszczalnej wysokości dla nowo powstających budynków - 13 m i trzy kondygnacje. Dla obiektów technologicznych związanych z produkcją (w tym rolną) takich jak silosy, kominy, instalacje przemysłowe, maszty ustala się wysokość do 25 m.
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	minimum 800 m ²	40%	
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	minimum 1 000 m ²	25%	
zabudowa mieszkaniowo - usługowa, zagrodowo-usługowa	minimum 2 000 m ²	25%	
usługi	minimum 500 m ²	25%	
funkcja produkcyjno - usługowa	minimum 2 000 m ²	25%	
usługi turystyki, sportu i rekreacji	minimum 1 000 m ²	50%	
zabudowa rekreacji indywidualnej	minimum 500 m ²	60%	
tereny infrastruktury technicznej	wg potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi.	nie ustala się	

W zmianie „Studium...” wyróżniono następujące rodzaje terenów otwartych, przeznaczonych do zachowania i ochrony:

Tabela 3. Rodzaje terenów otwartych wyznaczone w „Studium.”

Tereny rolne (R)	obejmują tereny przeznaczone na cele gospodarki rolnej. Na terenach rolnych dopuszcza się realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego oraz możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych oraz budowę nowych obiektów w istniejącej zabudowie siedliskowej. W dolinach rzek dopuszcza się, wyznaczanie szlaków turystycznych, pieszych, ścieżek edukacyjnych oraz urządzeń turystycznych związanych z turystyką wodną, takich jak np. przystanie, pola biwakowe. Dopuszcza się ponadto możliwość zalesień gruntów słabej
------------------	---

	jakości, gruntów w sąsiedztwie lasów oraz gruntów nieużytkowanych.
Tereny łąk i pastwisk (RP)	obejmują - istniejące tereny łąk i pastwisk przeznaczone na cele gospodarki rolnej. Dopuszcza się realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego oraz możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych. W dolinach rzek dopuszcza się, wyznaczanie szlaków turystycznych, pieszych, ścieżek edukacyjnych oraz urządzeń turystycznych związanych z turystyką wodną, takich jak np. przystanie, pola biwakowe. Dopuszcza się ponadto możliwość zalesień gruntów słabej jakości, gruntów w sąsiedztwie lasów oraz gruntów nieużytkowanych.
Tereny lasów gruntów zadrzewionych i zakrzewionych (ZL)	obejmują istniejące lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione przeznaczone na cele gospodarki leśnej. Są one wyłączone z zabudowy, z wyjątkiem możliwości realizacji obiektów związanych z gospodarką leśną i wodną, a także ścieżek rowerowych, dróg dojazdowych do gruntów leśnych i urządzeń turystycznych zgodnych z planem urządzenia lasu.
Tereny wód powierzchniowych (W)	obejmują istniejące rzeki, cieki i zbiorniki wodne - przeznaczone na cele gospodarki wodnej. Tereny wód powierzchniowych wymagają zachowania i ochrony. Działania inwestycyjne ich dotyczące regulują przepisy Prawa wodnego.

2. KIERUNKI ROZWOJU Z ZAKRESU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW I DÓBR KULTURY

W sporządzanej zmianie „Studium...” zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami opracowano stan dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury współczesnej gminy Dębowa Kłoda. Ochroną objęto:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków. Według kierunków Studium obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków winny być bezwzględnie zachowane;
- obszary i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Według kierunków Studium obiekty i obszary wpisane do gminnej ewidencji zabytków winny być zachowane, a ponadto w większości objęte działaniami rewaloryzacyjnymi i konserwatorskimi;
- stanowiska archeologiczne w ewidencji AZP. W Studium postuluje się, aby tereny, na których występują stanowiska archeologiczne pozostawiane były, jako wolne od zabudowy. Postulat ten nie dotyczy terenów już zabudowanych i terenów, które winny zostać zabudowane ze względu na właściwe kształtowanie układu przestrzennego gminy. Obszary występowania stanowisk archeologicznych winny być zagospodarowywane zielenią. Mimo, iż ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dopuszcza inwestycje na tych obszarach (pod warunkiem poprzedzenia ich badaniami archeologicznymi), to jednak najwłaściwszą formą ochrony zabytków archeologicznych jest pozostawienie ich w miejscu występowania.
- strefy ochrony konserwatorskiej. Na terenie gminy Dębowa Kłoda w zmianie „Studium...” ujęto: strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej, strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej, strefy ochrony widokowej, strefy ochrony stanowisk archeologicznych oraz strefy obserwacji archeologicznej. W sporządzanej zmianie Studium zachowuje się ww. strefy konserwatorskie wyznaczone na podstawie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Według zmiany „Studium...” na terenie gminy znajdują się 2 obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, 21 obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków gminy Dębowa Kłoda oraz 313 stanowisk archeologicznych.

W zmianie „Studium ...” określono zasady ochrony ww. obiektów i stref.

W gminie Dębowa Kłoda nie występują obiekty kultury współczesnej, w związku z czym sporządzana zmiana „Studium...” nie ustala ogólnych zasad ich ochrony. Na terenie gminy nie wyznacza się również obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych.

3. KIERUNKI ROZWOJU Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Zgodnie z kierunkami zmiany „Studium...” za najważniejsze *kierunki działań*:

w zakresie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy należy uznać:

- wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych. Istniejąca sieć wodociągowa dostarcza obecnie wodę do ponad 99% mieszkańców gminy. W zmianie „Studium...” nowe tereny przeznaczone dla zabudowy wyznacza się w zasięgu istniejącej sieci wodociągowej;
- wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach dopuszczonych w zmianie „Studium...” do zabudowy;
- obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy.
- W gminie nie istnieje generalny system zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Wynika to z niewielkiej liczby mieszkańców gminy (w żadnej wsi nie przekracza 1 000 osób), obserwowanym obecnie i przewidywanym w przyszłości spadkiem liczby mieszkańców gminy oraz dużymi odległościami między wsiami. Biorąc powyższe pod uwagę w zmianie „Studium...” przyjęto w zakresie kierunków funkcjonowania i rozwoju systemu odprowadzania ścieków:
 - wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków, jako najbardziej pożądanego sposobu oczyszczania ścieków;
 - możliwość odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych;
 - wywóz nieczystości z szamb do oczyszczalni ścieków, za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm;
 - zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.
- Na terenie gminy nie występuje zbiorczy system odprowadzania wód deszczowych, są one odprowadzane bezpośrednio do gruntu. Wody opadowe z większości dróg publicznych odprowadzane są do rowów odwadniających a następnie kierowane do lokalnych rzek, cieków lub zbiorników wodnych. Wody opadowe odprowadzane w ten sposób nie są podczyszczane. Biorąc powyższe pod uwagę w zmianie „Studium...” przyjęto w zakresie kierunków funkcjonowania i rozwoju systemu odprowadzania ścieków deszczowych:
 - rozbudowę i modernizację systemu rowów odwadniających;
 - dopuszcza się odprowadzanie ścieków deszczowych do gruntu i wód powierzchniowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
 - postuluje się budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe, a także niewielkich zbiorników retencyjnych lokalizowanych w miejscach zrzutów ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i gruntu.

w zakresie elektroenergetyki na terenie gminy należy uznać:

- wymóg rozbudowy sieci elektroenergetycznej na terenach przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania;
- w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość realizacji sieci średniego i niskiego napięcia wraz z zarezerwowaniem pasów terenu wolnych od zabudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się budowę sieci elektroenergetycznej zarówno jako sieci napowietrznej, jak i kablowej, przy czym na terenach zurbanizowanych należy stosować sieci kablowe;
- dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych;
- w gminie nie przewiduje się rozwoju energetyki wiatrowej;
- w gminie nie przewiduje się obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW;

- rozwój energetyki słonecznej następować może w postaci indywidualnych inwestycji mieszkańców, którzy są zainteresowani wykorzystaniem paneli słonecznych w celu uzyskania energii elektrycznej;
- dopuszcza się lokalizację nowych stacji transformatorowych słupowych, wolnostojących lub wbudowanych w obiekty kubaturowe.

w zakresie zaopatrzenia w gaz wskazano, że obecnie obszar gminy nie jest zasilany w gaz przewodowy. Mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz płynny z butli gazowych, napełnianych w wielu punktach na terenie całej gminy. Według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego na obszarze gminy planowana jest budowa sieci gazowej wysokiego ciśnienia wraz ze stacją redukcyjną gazu jako odgałęzienie projektu gazociągu magistralnego z Białorusi do Puław (DN 300 - 600 mm). Brak jest jednak bardziej szczegółowych informacji dotyczących inwestycji.

w zakresie zaopatrzenia w ciepło wskazano, że odbywać się będzie ono w oparciu o źródła lokalne, zasilane gazem płynnym, olejem lekkim, energią elektryczną, węglem lub koksem.

Jednocześnie postuluje się stosowanie do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła ciepła np. zastosowanie pomp ciepła czy paneli słonecznych.

Zakazuje się pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazuje się stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy należy uznać:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów;
- utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy, ze wskazaniem lokalizację tych punktów na terenach produkcyjnych i usługowych;
- likwidację dzikich wysypisk, występujących głównie w obszarach cennych przyrodniczo i wzdłuż dróg oraz przeciwdziałanie powstawaniu nowych wysypisk.

w zakresie obsługi telekomunikacyjnej na terenie gminy należy uznać:

- wymóg rozbudowy sieci telekomunikacyjnej w pierwszej kolejności na terenach zabudowanych, pozbawionych dostępu do tej sieci;
- rozbudowę linii teletechnicznych, która powinna następować w formie sieci kablowych i bezprzewodowych, ale z zachowaniem możliwości przebudowy istniejących linii napowietrznych;
- lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej regulowana jest przez przepisy odrębne, jednakże przy lokalizacji nowych stacji bazowych należy uwzględniać potrzeby ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych gminy.

4. KIERUNKI ROZWOJU Z ZAKRESU KOMUNIKACJI

Według zmiany Studium... układ drogowy gminy Dębowa Kłoda tworzy system, na który składają się:

- podstawowy układ komunikacyjny, zapewniający gminie połączenia zewnętrzne, tworzony jest przez drogę wojewódzką nr 818, drogę wojewódzką nr 819 oraz drogi powiatowe (1096L, 1567L, 1569L, 1607L, 1608L, 1613L, 1614L, 1615L, 1616L, 1622L) klas głównej, zbiorczej i lokalnej;
- uzupełniający układ komunikacyjny, zapewniający gminie połączenia wewnętrzne oraz pełną obsługę terenów zabudowanych i planowanych do zabudowy, obejmujący drogi gminne klasy dojazdowej.

Uzupełnieniem dróg gminnych są istniejące drogi wiejskie - wewnętrzne zapewniające dojazd do pól.

Kierunki przekształceń podstawowego układu drogowego – nie przewiduje się rozbudowy podstawowego układu drogowego

Kierunki przekształceń uzupełniającego układu drogowego zakładają:

1. Konieczność remontów dróg powiatowych znajdujących się na terenie gminy.
2. Modernizację wewnętrznego układu drogowego gminy.
Zgodnie z Programem przebudowy, modernizacji i remontu dróg gminnych i dojazdowych do gruntów rolnych na lata 2016 - 2018 r. zakłada się utwardzenie:
 - drogi gminnej nr 103751 L, Kolano - Chmielów;
 - drogi dojazdowej Chmielów;
 - drogi dojazdowej Kodeniec;
 - drogi gminnej 103750 L, Kolano - Holendernia - Marianówka;
 - drogi dojazdowej Marianówka;
 - drogi gminnej Stępków, dr woj. 819 Siedliki.
3. Dla całego obszaru gminy wymóg zapewnienia ilości miejsc parkingowych zaspokajającej w pełni potrzeby wynikające ze sposobu użytkowania terenów. Miejsca parkingowe mogą być urządzone zarówno w garażach, jak i w formie otwartych (w tym również zadaszonych) miejsc postojowych wydzielonych na terenie działki, której dotyczy inwestycja. Dopuszczono urządzenie ogólnodostępnych miejsc postojowych dla pojazdów w obrębie terenów ulic - pod warunkiem zachowania parametrów technicznych ulic i zgody zarządcy.
4. Dbłość o stan techniczny przystanków i wiat autobusowych pozostających w gestii gminy Dębowa Kłoda.
5. Utworzenie kolejnych szlaków turystycznych oraz urządzenie ścieżki rowerowej przebiegającej wzdłuż drogi wojewódzkiej 819, która zapewniłaby dogodny i bezpieczny dla rowerzystów połączenie między Parczewem a Dębową Kłodą.

VIII. OCENA KIERUNKÓW ZMIANY „STUDIUM...” W ZAKRESIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA

Ustalenia kierunków zmiany „Studium...” respektują wymogi określone w przepisach ogólnych i szczegółowych z zakresu ochrony środowiska.

Dla obszaru objętego opracowaniem, w sporządzanej zmianie „Studium...”: nadrzędnym celem środowiskowym polityki przestrzennej gminy Dębowa Kłoda jest zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zabezpieczenie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego,
- ochronę walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę ich jakości,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie korzystnych warunków aerosanitarnych,
- ograniczenie uciążliwości powodowanych w wyniku prowadzonej działalności.

W celu zachowania bioróżnorodności, utrzymania zdolności ekosystemów do odtworzenia zasobów przyrodniczych oraz odpowiedniego kształtowania krajobrazu, w ramach zmiany „Studium ...” wydzielono tereny otwarte w celu zabezpieczenia przestrzennego i funkcjonalnego systemu wszystkich elementów przyrody. Do tej kategorii terenów zakwalifikowano obszary, na których nie dopuszcza się lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej, a wyłącznie zachowanie istniejącej lub projektowanej na podstawie aktów prawa miejscowego i innych obowiązujących dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego. Dla terenów tych wskazuje się zachowanie ich naturalnego charakteru w maksymalnym stopniu, jednak dopuszcza się realizację: infrastruktury technicznej, urządzeń wodnych oraz melioracji wodnych. Do przedmiotowych terenów zaliczono m.in. tereny: rolne, tereny łąk i pastwisk, leśne, oraz wód powierzchniowych.

W zakresie przedmiotowych terenów w zmianie „studium...” postuluje się utrzymanie i ochronę obszarów cennych przyrodniczo w tym w szczególności obszaru Lasów Parczewskich, który stanowi teren objęty różnorodnymi formami ochrony przyrody mającymi na celu zachowanie cennych elementów środowiska przyrodniczego. Dlatego też podstawowymi funkcjami dla tego obszaru są: funkcja ochronna oraz funkcja krajobrazowa i turystyczna.

Generalnie w kierunkach „Studium...” nie dopuszcza się wprowadzania nowej zabudowy kubaturowej na ww. terenach. W przypadku lasów zakaz ten nie dotyczy jednak realizacji obiektów związanych z gospodarką leśną i wodną, a także ścieżek rowerowych, dróg dojazdowych do gruntów leśnych i urządzeń turystycznych zgodnych z planem urządzenia lasu. W przypadku wód powierzchniowych działania inwestycyjne ich dotyczące regulują przepisy Prawa wodnego. Natomiast dla terenów rolnych kierunki „Studium...” dopuszczają jedynie realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego oraz możliwość zachowania, remontu i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowę nowych obiektów, ale tylko w istniejącej zabudowie siedliskowej. W dolinach rzek dopuszczono, wyznaczanie szlaków turystycznych, pieszych, ścieżek edukacyjnych oraz urządzeń turystycznych związanych z turystyką wodną, takich jak np. przystanie, pola biwakowe.

Tereny otwarte - wyłączone z zabudowy w większości swym zasięgiem obejmują obszary o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz tereny przydatne rolniczo.

IX. CHARAKTERYSTYKA I OCENA ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA ORAZ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU OBSZARÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ „STUDIUM.” I TERENÓW SĄSIEDNICH²

1. ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Gmina Dębowa Kłoda jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa lubelskiego w powiecie parczewskim. Zajmuje powierzchnię 188, 37 km². Pod względem administracyjnym składa się z 20 sołectw (Bednarzówka, Białka, Chmielów, Dębowa Kłoda, Hanów, Kodeniec, Korona, Krzywowierzba-Kolonia, Leitnie, Lubiczyn, Makoszka, Marianówka, Nietiahy, Pachole, Plebania Wola, Stępków, Uhnin, Wyhalew, Zadębie i Żmiarki) oraz dwóch miejscowości które są osadami (Smolarz i Uhnin). Sołectwo Dębowa Kłoda jest lokalnym ośrodkiem gminnym a także administracyjno-usługowym. Gmina ma charakter typowo rolniczy, produkcja rolna stanowi główne źródło dochodów dla większości mieszkańców. Użytki rolne zajmują 62,1 % powierzchni gminy. *Dominują niewielkie gospodarstwa rolne. Najwięcej jest gospodarstw od 2 do 5 ha³.* Ze względu na rolniczy charakter gminy, na jej wiejskim obszarze dominują wolno stojące budynki mieszkalne, będące elementem siedliska rolnego. Podstawową formą mieszkalnictwa jest zabudowa zagrodowa usytuowana w ciągach zabudowy wzdłuż dróg po ich obu stronach, uzupełniona zabudową rozproszoną. *W gminie występują także miejscowości typu rzędówka, ciągnące się wzdłuż prostej drogi z luźną zabudową, często występującą tylko po jednej stronie drogi oraz osady mające charakter przysiółków.⁴* W miejscowościach Kodeniec i Uhnin znajdują się szkoły podstawowe z sześcioma oddziałami przedszkolnymi, natomiast w miejscowości Dębowa Kłoda Zespół Szkół Samorządowych dwa niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, apteka oraz gabinet dentystyczny. Ze względu na rolniczy charakter gminy produkcja przemysłowa praktycznie nie istnieje. Podstawowy układ komunikacyjny gminy tworzy sieć dróg gminnych, powiatowych oraz dwie drogi wojewódzkie Nr 818 relacji Przewłoka - Wiryki – Adampol oraz Nr 819 relacji Parczew - Kołacze - Łowcza - Wola Uhruska. Przez teren gminy Dębowa Kłoda nie przebiega żadna linia kolejowa. Gmina a szczególnie jej południowo – zachodnia część odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi o czym świadczy występowanie form ochrony przyrody oraz innych naturalnych walorów przyrodniczych.

² Opis sporządzono na podstawie Opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda”

³ Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020

⁴ Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020

2. RZEŻBA TERENU, BUDOWA GEOLOGICZNA I GLEBY

W gminie występują dwa podstawowe typy rzeźby: mało zarysowane, rozległe, płytkie doliny (rzek Piwonia, Konotopa, Kodenianka, Żylawa), wyniesione średnio 1-1,5 m n.p.w z mniejszymi dolinami ich dopływów oraz płaty równiny akumulacji wodnolodowcowej pomiędzy nimi. Generalnie rzeźba w obrębie gminy Dębowa Kłoda jest mało zróżnicowana. Najbardziej charakterystycznymi formami geomorfologicznymi są wymienione wyżej płaskie równiny akumulacji wodnolodowcowej – sandry i obniżenia powypiskowe. Teren gminy jest lekko falisty z minimalnymi spadkami głównie do 2%. Przewagę stanowią powierzchnie sandrowe charakteryzujące się dość monotonną rzeźbą w granicach rzędnych od 155 do 165 m n.p.m. Najniższe wysokości bezwzględne występują w okolicy wsi Białka, Uhnin, Krzywowierzba - Kolonia osiągając wartość poniżej 150,0 m n.p.m. Deniwelacje terenu wynoszą ok. 15 m. W rzeźbie terenu zauważa się pagóry wydmore o różnorodnym kształcie i niewielkich wysokościach (ok. 2 m) rozciągające się w południowo-zachodniej części gminy w obrębie Lasów Parczewskich.

Pod względem geologicznym obszar gminy znajduje się w obrębie zapadliska Podlaskiego, którego podłoże zbudowane jest z osadów kredowych i trzeciorzędowych, przykrytych osadami czwartorzędowymi o miąższości kilkudziesięciu metrów.

Powierznię gminy w przewadze budują utwory akumulacji wodnolodowcowej w postaci piasków drobnych i średniozagęszczonych, których miąższość przekracza 4 m. Mniejsze powierzchnie zajmują utwory akumulacji zastoiskowej złożone z pyłów, pyłów piaszczystych przewarstwionych ilami oraz ily i gliny pylaste. W obrębie dolin rzecznych i mniejszych cieków występują utwory akumulacji rzeczno-rozlewiskowej wykształcone w postaci namulów organicznych, ilów, piasków pylastych i gliniastych, glin piaszczystych, których łączna miąższość wynosi 1-2 m. Utwory te zalegają na piaskach drobnych i średnich. Południowo-zachodnie fragmenty gminy (w obrębie Lasów Parczewskich) pokrywają utwory akumulacji eolicznej - drobne i pylaste piaski luźne o średnich miąższościach ok. 2-3 m. Północne fragmenty gminy zajmują niewielkie powierzchnie utworów akumulacji aluwialnej wykształcone w postaci luźnych, drobnych i średnich piasków. Również niewielkie powierzchnie gminy pokrywają utwory akumulacji lodowcowej, gliny piaszczyste, piaski gliniaste przeważnie twardestwiczne występujące na powierzchni terenu o miąższości ok. 2,0 m również w formie przewarstwień o miąższości 0,5 – 1,0 m a także w podłożu na głębokości 2-3 m jako warstwa podścielająca.

Większość obszaru gminy pokrywają gleby pseudobielicowe wytworzone z pyłów zwykłych podścielonych piaskami luźnymi i słabogliniastymi lub piaskami gliniastymi lekkimi oraz gleby brunatne wykształcone z piasków gliniastych i pylastych, wytworzonych na piaskach luźnych, które zaliczane są do 5 -go kompleksu żyniego dobrego. Pod względem bonitacyjnym należą do gleb klasy IVa i IVb. Stanowią drugą grupę gleb w gminie pod względem wartości rolniczej. Marginalny zasięg mają gleby bielcowe i brunatne wylugowane, wytworzone z pyłów podścielonych piaskiem i zakwalifikowane do 2 -go kompleksu pszenego dobrego. Występują w miejscowości Dębowa Kłoda. Również niewielkie powierzchnie zajmują grunty orne 4-go kompleksu żyniego bardzo dobrego. Są to gleby pseudobielicowe wytworzone z pyłów zwykłych zalegających na piaskach słabogliniastych i gliniastych oraz gleby brunatne wytworzone z piasków gliniastych. Według klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do gleb klasy IIIa, IIIb i niekiedy IVa. Są to gleby o największej wartości rolniczej z uwagi na właściwe stosunki wodne, strukturalność oraz zasobność w próchnicę i składniki pokarmowe. W obrębie gminy występują również gleby:

- 6-go kompleksu rolniczej przydatności - żyniego słabego, zaliczane do gleb brunatnych i pseudobielicowych wykształconych z pyłów zwykłych i piasków gliniastych lekkich podścielonych na różnych głębokościach piaskami luźnymi.
- 7-go kompleksu żyniego najsłabszego, oraz 9 – go kompleksu zbożowo – pastewnego słabego. Są to gleby brunatne wytworzone z piasków słabogliniastych, gleby pseudobielicowe, czarne ziemie zdegradowane i czarne ziemie właściwe wytworzone z pyłów zwykłych. Gleby tych kompleksów odznaczają się najsłabszą wartością rolniczą.
- 8 – go kompleksu zbożowego pastewnego mocnego, wykształcone są z piasków gli-

niastych. Zajmują obniżenia terenów przez co wykazują duże okresowe uwilgocenie.

W dolinach rzek i obniżeń terenowych występują użytki zielone wykorzystywane jako łąki i pastwiska o różnicowanej wartości rolniczej. Pokrywają znaczne powierzchnie gminy. Zaliczane są do użytków zielonych:

- średnich kompleksu 2z, które wykształciły się na glebach pochodzenia organicznego (gleby torfowe i murszowo-torfowe, mułowo-torfowe, glejowe, czarne ziemie właściwe i czarne ziemie zdegradowane).
- słabych i bardzo słabych kompleksu 3z (gleby torfowe i mułowo-torfowe, murszowo-mineralne, glejowe, czarne ziemie i gleby bielcowe wytworzone z gleb pobagiennych)

W ramach sporządzanej zmiany „Studium...” zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych⁵ ochronie podlegają gleby klas bonitacyjnych III, które pokrywają niewielkie powierzchnie w gminie.

3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Głównym elementem układu hydrograficznego gminy są rzeki Piwonia, Konotopa, Kodnianka, Żylawa, uzupełniane przez sieć cieków (strumieni). Teren opracowania znajduje się w zlewni dwóch rzek Piwonii i Zielawy. Rzeka Piwonia prawy dopływ Tyśmienicy wraz z rzeką Konotopą będącą lewym dopływem Piwonii odwadnia zachodni i środkowy obszar gminy. Natomiast wschodnie tereny znajdują się w zlewni Zielawy będącej prawym dopływem rzeki Krzny. Rzeka ta położona jest poza obszarem gminy jednak jej dopływy Żylawa czy kanał Wieprz – Krzna oraz inne mniejsze cieki zbierają wody z tego terenu. Ze względu na małą różnicę wysokości w obrębie gminy rzeki i cieki wodne mają słabo wcięte koryta oraz niewielkie spadki. Ważnym elementem hydrologicznym gminy są oprócz rzek, powstające pod wpływem działalności mieszkańców lub w sposób naturalny wody wypełniające stawy i inne zbiorniki wodne. Największe z nich położone są w południowo-zachodniej części gminy są to m.in. największe -jezioro Bialskie - o powierzchni 32 ha i pojemności 0,8 mln m³, Rumieniec Mały, Rumieniec Duży, Płonne Bagno i Wiklik. Ponadto na terenie gminy w zagłębieniach bezodpływowych lub we wklęsłościach terenu występują mniejsze oczka wodne (sołectwa: Żmiarki, kol. Bednarzówka, Lubiczyn, Pachole, kol. Krzywowierzba). Charakteryzują się one przeważnie niewielkimi głębokościami i regularną linią brzegową. Ich występowanie niewątpliwie jest istotne dla bilansu wodnego tego terenu są one bowiem jednym z elementów retencjonowania wody w zlewniach. Znaczna część wód opadowych infiltruje w głąb piaszczystych utworów przepuszczalnych i jest drenowana ku doliną rzek gminy.

Na terenie gminy występuje jeden poziom wód gruntowych związanych z piaskami wodnolodowcowymi i rzecznyymi lokalnie w dolinach i obniżeniach z namułami i torfami. Na obszarze ok. 65% zwierciadło wód gruntowych występuje płycej niż 2,0 m p.p.t. Generalnie wody gruntowe występują na głębokości 0-2 i 2-4 m p.p.t. Najpłycej na głębokości od 0 do 2,0 m p.p.t. wody gruntowe występują na obszarze dolin rzecznych i obniżeń terenu. Na wyżej wyniesionych partiach wody gruntowe występują na głębokości od 2,0 - 4,0 m p.p.t. Z pomiarów stacjonarnych wynika, że wahania ich wynoszą ok. 0,5- 1,0 m. Na obszarach występowania w podłożu utworów trudno przepuszczalnych okresowo mogą występować zakłócenia w swobodnym rozprzestrzenianiu wód gruntowych lub mogą się gromadzić niewielkie ilości wód zawieszonych⁶.

Niewielkie południowo-zachodnie fragmenty gminy znajdują się na terenie udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 407 Zbiornik Chełm – Zamość. Jest to zbiornik porowo-szczelinowy o powierzchni 9051 km² i o warstwie wodonośnej w utworach kredowych. Głębokość zalegania warstw wodonośnych wynosi od 60 m do 120 m.

⁵ tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 1161.

⁶ Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020

Rys. nr 1. Położenie Głównego Zbiornik Wód Podziemnych nr 407 Zbiornik Chełm – Zamość na terenie gminy

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby zmiany Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda

4. SUROWCE MINERALNE

Wg regionalnego systemu ewidencji zasobów złóż „MIDAS” na obszarze opracowania nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. Na terenie gminy występuje jedno nieudokumentowane złoża kruszywa. Jest to złożo kopalin podstawowej węgla kamiennego o nazwie Kolechowice Nowe. Złożo zostało rozpoznane wstępnie i obejmuje nie tylko gminę Dębowa Kłoda, ale również gminy Niedźwiada, Ostrów Lubelski, Serniki, Uścimów, Parczew, Siemień, Sosnowica. Powierzchnia złoża wynosi 26500.000 ha. Ponadto na terenie gminy w miejscowościach Uhnin, Bednarzówka, Chmielów, Stępków i Kodeniec znajdują się drobne „dzikie” wyrobiska piasku i żwiru⁷. Tereny te należy poddać rekultywacji⁸.

5. ŚWIAT ZWIERZĘCY

Obszar gminy nie był objęty kompleksowymi badaniami inwentaryzacyjnymi fauny (z wyjątkiem terenów objętych ochroną prawną). Teren opracowania jest w niewielkim stopniu zaludniony i zabudowany. Spowodowało to niewielką antropizację fauny, która w obrębie gminy reprezentowana jest przez gatunki związane z obecnością naturalnych siedlisk. Świat zwierzęcy w południowo-zachodniej części opracowania reprezentowany jest głównie przez gatunki typowe dla terenów sąsiadujących ze zbiorowiskami leśnymi oraz terenów leśnych. Znaczne powierzchnie lasów występujące w obrębie południowo-zachodniej części gminy Dębowa Kłoda sprzyjają występowaniu dużych i małych ssaków leśnych. Wśród ssaków należy wymienić sarnę, dziką, lisę, zającą, jeża europejskiego czy wiewiórkę. Ze względu na położenie w obrębie gminy obszaru siedliskowego NATURA 2000 PLB 060006 „Lasy Parzewskie” występują tutaj gatunki chronione takie jak: Bielik *Haliaeetus albicilla*, Derkacz *Crex crex*, Puchacz *Bubo bubo*, Dzięcioł białogrzybiy, krakwa *Anas strepera* oraz gęgawa *Anser anser*, wilk *Canis lupus*, wydra *Lutra lutra*. Ponadto w obszarze opracowania i jego sąsiedztwie można spodziewać się licznych pospolitych gatunków ptaków, które w terenach zadrzewionych

⁷ Studium 2003, s. 124

⁸ Program ochrony środowiska dla Powiatu Parzewskiego na lata 2004 - 2014, Parczew 2005, s. 3

budują gniazda oraz znajdują pożywienie. Ze względu na położenie południowo-zachodnich niewielkich fragmentów gminy w Parku Krajobrazowym Pojezierze Łęczyńskie i bogactwo fauny tego obszaru, np. wśród płazów w Parku występuje traszka grzebieniasta i ropucha paskówka, gady reprezentuje – żółw błotny i żmija zygzakowata, cenne gatunki ptaków to m.in.: orlik krzykliwy, jarząbek, bocian czarny czy żuraw, natomiast ssaki to bóbr, gronostaj i wcześniej wspomniane łось i wilk a także różnego rodzaju bezkręgowce, które licznie reprezentowane są przez ślimaki, motyle i żuki, niektóre z ww. zwierząt, przede wszystkim ptaki mogą pojawiać się w obrębie terenu opracowania, szczególnie w jego południowo-zachodniej części w kompleksie Lasów Parczewskich. W leśnictwie Dębowa Kłoda i nadleśnictwie Parczew występują również liczne owady (Modraszek teleius *Maculinea teleius*), pajęczaki (Tygrzyk paskowany *Argiope bruennichi*), płazy i gady – (Ropucha szara *Bufo bufo*, Rzekotka drzewna *Hyla arborea*, Żaba trawna *Rana temporaria*, Padalec *Anguis fragilis*, Jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, Zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, Żmija zygzakowata *Vipera berus*). Z Ptaków w leśnictwie Makoszka, Białka i Gościńiec można spotkać, oprócz wymienionych wyżej, bociana czarnego *Ciconia nigra*. Ponadto na obszarach leśnych na terenie gminy Dębowa Kłoda stwierdzono występowanie gatunków zwierząt łownych (ustawa Prawo łowieckie (Dz.U.05.127.1066, ze zm.). Są to sarna, jeleń oraz zając. Ww. ustawa zapewnia ochronę zwierzyny łownej odnośnie tworzenia warunków bezpiecznego jej bytowania (min: zwalczanie kłusownictwa, zakazy płoszenia, łapania, przetrzymywania, ranienia i zabijania, zakazy posiadania jaj i piskląt, niszczenia gniazd, nor, legowisk). Odnośnie zwierzyny łownej ujętej w ustawie Prawo łowieckie, realizacja UPUL będzie miała w najgorszym razie neutralny wpływ na stan ich populacji i warunki bytowania.⁹

Świat zwierząt Nadleśnictwa Parczew, w obrębie którego znajduje się gmina Dębowa Kłoda charakteryzuje się dużym bogactwem jakościowym i ilościowym. Warunki siedliskowe sprawiają, że dominują tu gatunki związane z ekosystemami wodnymi (jeziora, stawy). Na podstawie dostępnych materiałów i publikacji stwierdzono, że na terenie nadleśnictwa występuje duża ilość gatunków. Należą do nich m. in.: ryby występuje ich tutaj ok 40 gatunków. Do najpospolitszych należą szczupak, karaś, płoć, okoń. Żyją one w rzekach i jeziorach. W czystych i głębokich jeziorach spotkać można sielawę. Z gatunków obcych dla naszej fauny na uwagę zasługuje sumik karłowaty i karaś srebrzysty. Najrzadszym zaś gatunkiem spotykanym w rzekach jest sum, a w torfiankach (w dorzeczu Tyśmienicy) chroniona strzebla przekopowa.

6. OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE ISTNIEJĄCE I PROJEKTOWANE PRAWNIE CHRONIONE

NATURA 2000

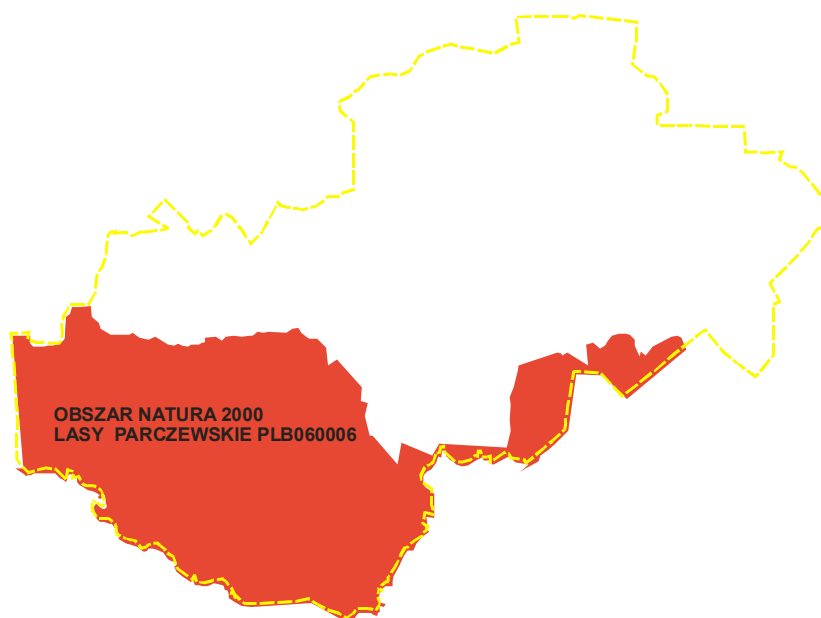
Według standardowych formularzy danych dla Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) dla Obszarów Spełniających Kryteria Obszarów o Znaczeniu Wspólnotowym (OZW) i dla Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO) oraz załączonych do nich map, wynika, że na terenie gminy Dębowa Kłoda występują dwa obszary NATURA 2000 Ostoja Parczewska PLH 060107 oraz Lasy Parczewskie PLB060006

⁹ Prognoza oddziaływania na środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu dla lasów położonych na terenie gm. Dębowa Kłoda na okres od 01.01.2015r. do 31.12.2024r. Autor opracowania: Dariusz Chromiec Eko-Las

Rys. nr 2. Położenie obszarów NATURA 2000 na terenie gminy Dębowa Kłoda

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja Parczewska PLH 060107 Aktem prawnym dotyczącym utworzenia tego obszaru jest DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE) opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej L33 str. 146 2011-02-08.¹⁰

Ostoja położona jest w zachodniej części Polesia Lubelskiego w pobliżu północno zachodniej granicy Pojezierza Łęczyńsko - Włodawskiego. Obejmuje cały rozległy kompleks

¹⁰ <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060107.H.pdf>

Lasów Parczewskich wraz z przylegającymi terenami łąkowymi. Obszar ten charakteryzuje się dużą mozaikowością siedlisk, uwarunkowaną znacznym zróżnicowaniem stosunków wodnych i gleb. Rzeźba terenu jest mało urozmaicona, z rozległymi równinami i niewielkimi wzgórzami oraz płytkimi, podmokłymi obniżeniami wypełnionymi torfem. Obszar położony jest w całości w zlewni Tyśmienicy. Największe cieki odwadniające teren to Konotopa, Ochożanka oraz Bobrówka, której dolina miejscami zachowała jeszcze naturalny charakter. W obrębie ostoi znajdują się trzy niewielkie jeziora: Obradowskie, Czarne Gościńskie i Kleszczów. Lasy Parczewskie tworzą wraz z Lasami Włodawskimi i Lasami Sobiborskimi największy kompleks leśny we wschodniej Polsce. Ma to istotne znaczenie dla populacji wilka zamieszkującej ten teren, ponieważ stwarza dogodne warunki (głównie migracyjne) dla właściwego jej funkcjonowania¹¹.

Głównym celem ochrony w obszarze jest populacja wilka. Na terenie ostoi bytuje 1 wataha wilków składająca się z 4-5 osobników. Regularnie rejestrowany jest też rozród wilków na tym obszarze, ostatnie informacje o obserwacji szczeniąt pochodzą z 2007 r. Populacja wilków w Lasach Parczewskich stanowi 0,7% populacji krajowej tego gatunku oraz 6,3% populacji woj. lubelskiego. Ostoja obejmuje najistotniejsze siedliska dla ochrony tego gatunku. Na terenie obszaru stwierdzono 8 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej - zajmujących łącznie prawie 11% powierzchni oraz 10 gatunków zwierząt z Załącznika II DS. Na łąkach w dolinie Ochożanki znajduje się jedno z największych na Lubelszczyźnie stanowisk wielosiłu błękitnego, liczące ponad 1000 osobników¹².

OZW Ostoja Parczewska PLH 060107 posiada plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, z dnia 15 stycznia 2015 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Ostoja Parczewska PLH06010.

Obszar specjalnej ochrony (OSO) Lasy Parczewskie PLB 060006. Aktem prawnym dotyczącym utworzenia tego obszaru jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.Urz. 04.229.2313 z dnia 21.10.2004 r.¹³

Obszar obejmuje kompleks leśny Lasy Parczewskie, usytuowany pomiędzy Kanałem Wieprz-Krzna a rzeką Tyśmienicą, wraz z przecinającymi je łąkami "Ochoża". Od zachodu lasy przylegają do doliny Tyśmienicy, od wschodu, północy, a także częściowo od południa sąsiadują z polami uprawnymi. Cały kompleks leśny położony jest w zlewni rzeki Tyśmienicy, a odwadniają go jej dopływy Ochoża i Piwonia-Bobrówka oraz Konotopa. Bezpośrednio w sąsiedztwie lub w niewielkiej odległości od Lasów Parczewskich położonych jest kilka kompleksów stawów rybnych i jezior (Jez. Czarne Gościńskie, Jez. Kleszczów i Jez. Miejskie). Przeważają bory sosnowe i bory mieszane, lokalnie występują olsy, grądy, łągi jesionowo-olchowe oraz zanikające obecnie bory bagienne i torfowiska przejściowe. Jest to Ostoja ptasia o randze europejskiej E 65. Występują co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jedno z nielicznych stanowisk lęgowych podgorzałki. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), podgorzałka (PCK), puchacz (PCK), trzmielojad; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje bocian czarny i dzięcioł białogrzbiety (PCK)¹⁴.

OSO Lasy Parczewskie PLB 060006 posiada plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, z dnia 12 stycznia 2015 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Lasy Parczewskie PLB060006.

¹¹ <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060107.H.pdf>

¹² <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060107.H.pdf>

¹³ <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB060006.B.pdf>

¹⁴ <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewnatura2000.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB060006.B>

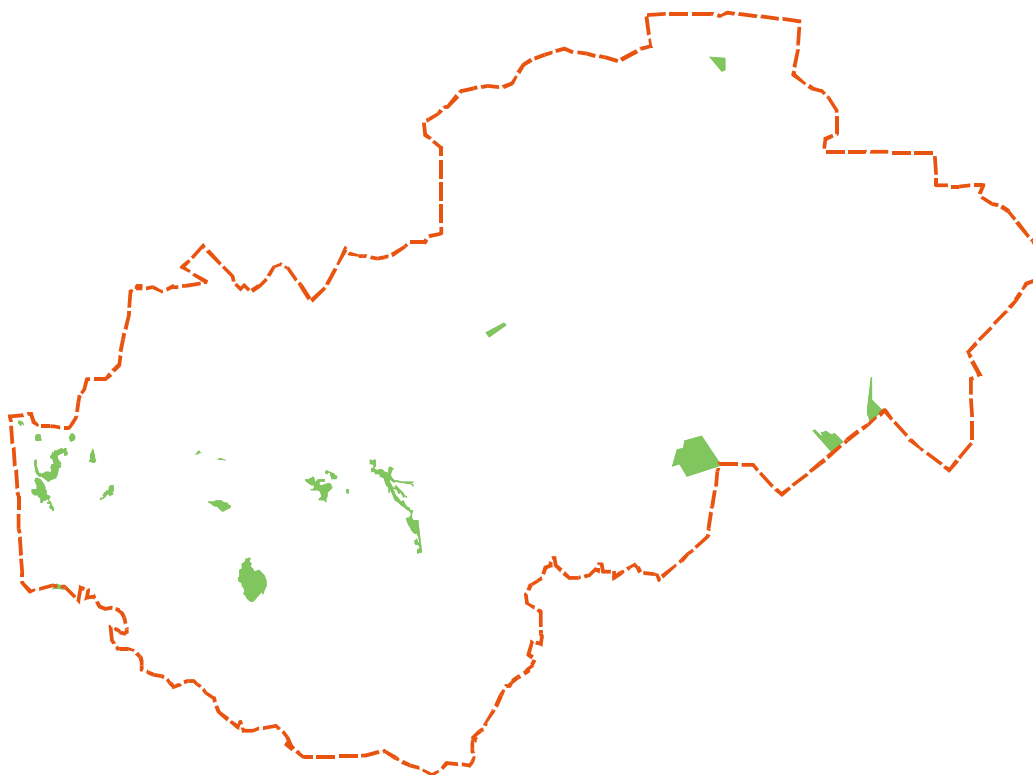
UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie gminy znajduje się 21 użytków ekologicznych.

Tabela 4. Wykaz użytków ekologicznych znajdujących się w obszarze gminy Dębowa Kłoda.

Rodzaj użytku	Powierzchnia (ha)	Opis wartości przyrodniczej	Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu
bagno	5,9200	Śródleśne bagna	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Białkopodlaskiego z 18.10.1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Bialsk. z 30.10.1995 r. Nr 8, poz.38) oraz Rozporządzenie Nr 152 Wojewody Lubelskiego z 16.07.2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie woj. Lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z 01.08.2002 r. Nr 80, poz.1709)
bagno	10,6100		
bagno	12,9900		
bagno	48,9800		
bagno	4,0200		
bagno	26,4700		
bagno	0,3800		
bagno	2,1200		
bagno	11,8500		
bagno	0,5900		
bagno	0,3400		
bagno	5,9700		
bagno	29,9500		
bagno	0,3100		
bagno	0,6300		
bagno	0,4500		
bagno	14,0800		
bagno	2,0500		
bagno	14,0800		
bagno	8,5100		
bagno	1,6500		

Rys. nr 3. Położenie użytków ekologicznych na terenie gminy Dębowa Kłoda

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda

REZERWATY

Na terenie gminy znajdują się dwa rezerваты przyrody:

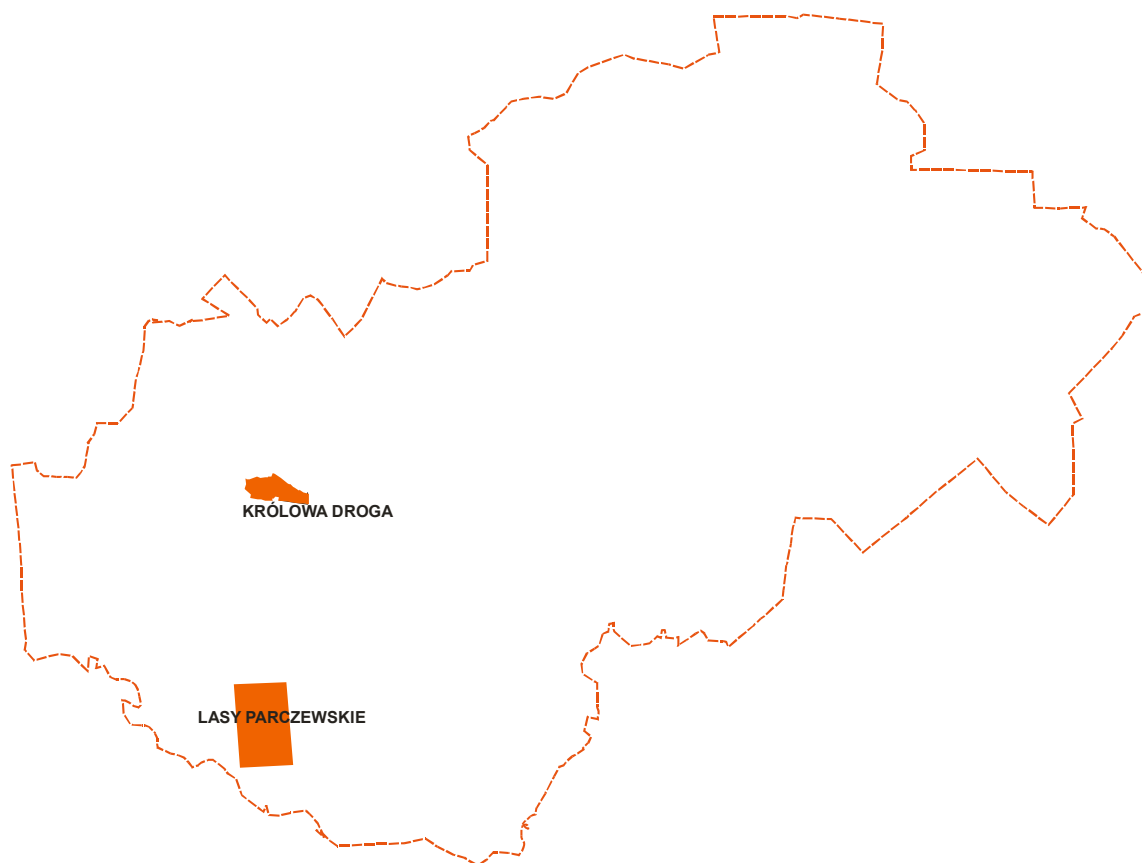
Rezerwat przyrody „**Królowa Droga**” - Jest to rezerwat częściowy, leśny utworzony w 1967 roku. Według danych (bip.lublin.rdos.gov.pl) ma powierzchnię 38,79 ha. Został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 listopada 1967 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 66, poz. 322) zm. Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10 maja 1989 roku zmieniające zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 17, poz. 119). Rezerwat został objęty w 2002 roku również ochroną na podstawie prawa międzynarodowego - Rezerwat Biosfery „UNESCO” Man and the Biosphere” – Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie”. Znajduje się w leśnictwie Makoszka. Dla ww. rezerwatu nie obowiązuje plan ochrony. Południową granicę rezerwatu stanowi dawny trakt o zwyczajowej nazwie „Droga Królów”, „Droga Królowa”. Dawniej droga ta łączyła Wilno z Lublinem i często podróżowały nią orszaki królewskie. Stąd wzięła się nazwa rezerwatu. Celem ochrony jest zachowanie starodrzewu dębowego naturalnego pochodzenia z pomnikowymi okazami dębu szypułkowego. W rezerwacie spotkać można wiele pomnikowych okazów dębu szypułkowego oraz wiele gatunków roślin rzadkich i chronionych m.in.: wawrzynek wilczełyko, orlik pospolity, naparstnica zwyczajna oraz lilia złotogłów¹⁵.

Rezerwat przyrody „**Lasy Parczewskie**”. Jest to rezerwat leśny typu kulturowego o powierzchni 157.2900 ha. Został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu z dnia 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1984 r. Nr 15, poz. 108 z 22 czerwca). Rezerwat został objęty w 2002 roku również ochroną na podstawie prawa międzynarodowego - Rezerwat Biosfery „UNESCO” Man and the Biosphere” – Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie”. Dla ww. rezerwatu nie obowiązuje plan ochrony. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu naturalnego drzewostanu sosnowo-dębowego z wieloma drzewami pomnikowymi, będącego miejscem upamiętnionym walkami partyzanckimi w okresie II wojny światowej. Na terenie rezerwatu znajduje się cmentarz oraz obelisk upamiętniający dawne wydarzenia¹⁶.

¹⁵ www.parczew.lublin.lasy.gov.pl

¹⁶ www.parczew.lublin.lasy.gov.pl

Rys. nr 4. Położenie rezerwatów przyrody na terenie gminy Dębowa Kłoda

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda

POMNIKI PRZYRODY

Tabela 5. Wykaz pomników przyrody znajdujących się w obszarze gminy Dębowa Kłoda.

Nazwa gatunkowa	Bliższa lokalizacja	Ilość sztuk	Obwód (cm)	Wysokość (m)	Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu
Dąb szypułkowy	leśnictwo Makoszka oddz. 24a w pobliżu rezerwatu Królewska Droga	1	424	27	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 roku w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego Nr 10, poz. 46 z 1996 r)
Dąb szypułkowy	rośnie na łące we wsi Borki	1	580	23	Zarządzenie Nr 1 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 4 stycznia 1988 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Województwa Białkopodlaskiego z 1988r. Nr 1 poz. 2) oraz Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Szpaler dębów szypułkowych	szpaler rosnący na Trakcie Królewskim Parczew-Ostrów Lubelski Gościniec Madeja w Leśnictwie Gościniec	12	od 268 do 374	20-22	Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 22 października 1990 roku w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1990 r. Nr 16, poz. 108), zmieniony w (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1998r. Nr 18, poz. 77) oraz Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

					grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Lipa drobnolistna	rośnie we wsi Uhnin przy drodze wojewódzkiej w kierunku wsi Białka	1	563	20	Rozporządzenie Nr 60 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 30 grudnia 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1993 r. Nr 7, poz. 94) zmieniony w (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1995 r. Nr 1, poz. 2) oraz Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Lipy drobnolistne	rośnie we wsi Uhnin przy drodze wojewódzkiej w kierunku wsi Białka	2	300 i 366	20 i 22	Rozporządzenie Nr 60 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 30 grudnia 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1993 r. Nr 7, poz. 94) zmieniony w (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1995 r. Nr 1, poz. 2) oraz Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Dąb szypułkowy	rośnie na obrzeżu oddziału 12 Leśnictwo Gościniec	1	337	22	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Dąb szypułkowy	rośnie na obrzeżu oddziału 13 Leśnictwo Gościniec	1	290	21	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Lipa drobnolistna	rośnie na terenie parafii rzymsko – katolickiej w Kodeńcu	1	465	34	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Lipa drobnolistna	rośnie na terenie cmentarza parafii rzymsko – katolickiej w Kodeńcu	1	-	-	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Dąb szypułkowy	rośnie w pobliżu kościoła parafialnego w Kodeńcu	1	430	22	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 46)
Dąb szypułkowy	Rośnie na działce o numerze geodezyjnym 1/5 na gruntach rolnych wsi Pachole	1	420	-	Uchwała Nr XVII/94/2008 Rady Gminy Dębowa Kłoda z dnia 28 kwietnia 2008 r, Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 76, poz. 2135 z dnia 25.06.2008 r

PARKI NARODOWE

Na terenie gminy nie występują parki narodowe.

ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE

W obszarze gminy nie ustanowiono prawnie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar gminy znajduje się poza ustanowionymi prawnie Obszarami Chronionego Krajobrazu.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

W obszarze gminy nie ustanowiono prawnie stanowisk dokumentacyjnych.

REZERWAT BIOSFERY

Na terenie gminy Dębowa Kłoda do rezerwatu biosfery zaliczono obszar położony na południe od linii Stępków – Dębowa Kłoda wraz z miejscowością Uhnin. Krajobraz tej części gminy został włączony do Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”. Rezerwaty biosfery to obszary tworzone od 1971 roku w ramach programu UNESCO „Człowiek i Biosfera” (MaB). Jego celem jest badanie wzajemnych relacji pomiędzy człowiekiem a biosferą oraz wpływanie na nie w taki sposób, by miały charakter zrównoważony. Transgraniczny rezerwat biosfery Polesie Zachodnie został utworzony w 2012 r. na pograniczu polsko-białorusko-ukraińskim. Obejmuje on polski rezerwat biosfery Polesie Zachodnie, powstały w 2002 roku zajmujący powierzchnię ok. 140 tys. ha Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego z terenami przyległymi. Tworzy go także rezerwat biosfery Nadbużańskie Polesie utworzony w 2006 r. na Białorusi, obejmujący obszar ponad 48 tys. ha, a także Szacki rezerwat biosfery o powierzchni ok. 75 tys. ha, utworzony w 2002 roku na Ukrainie. Status rezerwatu biosfery służy podkreśleniu wartości i promowaniu terenów o wyjątkowych walorach przyrodniczych i kulturowych, jednocześnie nie zmienia form ochrony, jaką są obecnie objęte obszary wchodzące w skład rezerwatu. Dla gminy może oznaczać to szansę na promocję oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy¹⁷.

7. OBSZARY CHRONIONE W OTOCZENIU REGIONALNYM GMINY DĘBOWA KŁODA– DO 10 KM

W regionalnym otoczeniu gminy Dębowa Kłoda (w strefie do 10 km) występują następujące formy ochrony przyrody.

Tabela 6. Wykaz form ochrony przyrody znajdujących się w otoczeniu regionalnym (do 10 km) gminy Dębowa Kłoda.

OBSZARY NATURA 2000	Uroczysko Mosty-Zahajki PLB060014 w odległości ok 0,06 km Dolina Tyśmienicy PLB060004 w odległości ok 1,87 km Zbiornik Podedwórze PLB060015 w odległości ok 4,81 km Wrzosowisko w Orzechowie PLH060098 w odległości ok 6,55km Ostoja Poleska PLH060013 w odległości ok 6,55km Maśluchy PLH060105 w odległości ok 6,85km Czarny Las PLH060002 w odległości ok 9,82 km
PARKI NARODOWE	Poleski Park Narodowy – otulina w odległości ok. 3,90 km Poleski Park Narodowy w odległości ok. 6,55 km
REZERWATY	Jezioro Obradowskie w odległości ok. 0,20 km Torfowisko przy Jeziorze Czarnym w odległości ok. 0,93 km Warzewo w odległości ok. 8,05 km Czarny Las w odległości ok. 9,95 km
ZESPÓŁ PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWY	Stawy Siemień w odległości ok. 4,3 km
PARKI KRAJOBRAZOWE	Poleski Park Krajobrazowy- otulina w bezpośrednim sąsiedztwie Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie bezpośrednie sąsiedztwo gminy, otulina w odległości ok. 1,37 km Poleski Park Krajobrazowy w odległości ok. 6,26 km
UŻYTKI EKOLOGICZNE	W odległości do 10 km znajduje się 13 użytków ekologicznych.

9. WARUNKI KLIMATYCZNE

Średnia obszarowa temperatura w województwie lubelskim dla roku 2016 wynosiła 8,8°C, w sezonie zimnym 1,8°C, a w sezonie ciepłym 15,7°C. Najzimniejszym miesiącem był

¹⁷ Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020

styczeń ze średnią miesięczną temperaturą wynoszącą: -4,6°C na stacji we Włodawie. Najcieplejszym miesiącem był lipiec ze średnią miesięczną temperaturą wynoszącą: 19,5°C we Włodawie. Roczne sumy opadów atmosferycznych w 2016 r. na terenie województwa wynosiły: 698,4 mm w Lublinie, 620,3 mm w Terespolu oraz 652,5 mm we Włodawie. Największe ilości opadów na wszystkich stacjach wystąpiły w lipcu. Najmniejszą ilość opadów na wszystkich stacjach odnotowano we wrześniu. W 2016 r. dominowały wiatry z sektora południowo-zachodniego w ciągu roku i w sezonie zimnym, w sezonie ciepłym przeważały wiatry północno- zachodnie. Średnie roczne prędkości wiatru odnotowane na poszczególnych stacjach wynosiły: Lublin – 2,8 m/s, Terespol – 2,6 m/s oraz Włodawa – 3,0 m/s¹⁸.

Najkorzystniejsze warunki klimatyczno-zdrowotne występują w obrębie wysoczyzny – na obszarach o korzystnej ekspozycji południowej – dobre nasłonecznienie, dobre warunki termiczne, znaczne wyniesienie ponad dno doliny – dobre przewietrzanie terenu, dobre warunki wilgotnościowe, rzadkość występowania mgieł.

Średniokorzystne warunki występują na obszarze: terenów wysoczyzny w sąsiedztwie lasów i terenów leśnych - utrudnione, niedostateczne przewietrzanie obszarów, słabe nasłonecznienie, często występujące mgły poranne, znaczna wilgotność.

Niekorzystne lub mało korzystne warunki topoklimatyczne posiadają: tereny dolinne rzek (Żylawa, Kodenianka, Konotopa, Piwonia), boczne dolinki i obniżenia w obrębie wysoczyzny, tereny podmokłych łąk i zagłębienia terenu – są to strefy częstych inwersji termicznych (zalegania lub spływu chłodnych mas powietrza), złych warunków solarnych i wilgotnościowych, występowania mgieł i przymrozków, obszary o charakterze korytarzy wentylacyjnych.

10. SZATA ROŚLINNA

Najważniejszą grupą zbiorowisk w gminie pod względem walorów krajobrazowych, ekologicznych i przydatności gospodarczej są lasy. Lasy w obszarze gminy Dębowa Kłoda należą do nadleśnictwa Parczew. Występują głównie w południowo-zachodniej części gmin. W tym obszarze znajduje się fragment największego kompleksu leśnego lasy Parczewskie. Skład siedliskowy porastających gminę drzewostanów stanowią przede wszystkim bory mieszane świeże, lasy mieszane świeże, w których dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębu i brzozy. Obszar, który zajmują lasy Parczewskie jest najcenniejszym przyrodniczo terenem w granicy gminy. W obrębie tego kompleksu leśnego rosną chronione gatunki roślin, schronienie i pożywienie znajdują liczne zwierzęta w tym również podlegające ochronie. W nadleśnictwie Parczew licznie występują przyłuszczka pospolita (*Hepatica nobilis*), Kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, Przytulia (marzanka) *wonna Galium odoratum* czy Konwalia majowa *Convallaria majalis*. W warstwie podszytu w obrębie rezerwatu „Lasy Parczewskie” występuje dąb szypułkowy, jałowiec pospolity, jarzab pospolity, grab zwyczajny, świerk pospolity, leszczyna i brzoza brodawkowata. W runie przeważają gatunki borowe charakterystyczne dla klasy *Vaccinio-Piceetea* (bory szpilkowe - lasy iglaste na siedliskach ubogich i kwaśnych). W obszarze gminy znajdują się również lasy prywatne, które zajmują powierzchnię 854,47 ha. *Struktura typów siedliskowych tych lasów jest dość zróżnicowana, typami posiadającymi największy udział w ogólnej puli drzewostanów są bór mieszany świeży (BMśw) oraz bór świeży (Bśw) co znajduje swoje przełożenie w dużym udziale gatunków iglastych. Gatunkami panującymi na największym obszarze objętym opracowaniem są sosna (ok. 46%), która jednocześnie jest najpowszechniejszym gatunkiem iglastym. Z gatunków liściastych największy udział ma dąb (ok. 21%)*¹⁹.

Lasy na terenie gminy są lasami wielofunkcyjnymi. Obok funkcji gospodarczych wypełniają także funkcje ochronne tj:

- stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej. Do tego typu lasów w obrębie gminy zaliczono oddziały zlokalizowane w kompleksie leśnym Lasy Parczewskie na południowym - zachodzie gminy.

¹⁸ Ocena jakości powietrza w województwie Lubelskim za 2016 rok WIOŚ w Lublinie, kwiecień 2017 r

¹⁹ Prognoza oddziaływania na środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu dla lasów położonych na terenie gm. Dębowa Kłoda na okres od 01.01.2015r. do 31.12.2024r. Autor opracowania: Dariusz Chromiec Eko-Las

- chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów (wodochronne). Są to oddziały zlokalizowane w kompleksie leśnym lasy Parczewskie, w kompleksie leśnym w pobliżu wsi Bednażówka oraz przy północno-wschodniej i południowej granicy gminy.

W obrębie gminy można spotkać także zarośla liściaste i niskopienne lasy, które są stadiami sukcesyjnymi odtwarzających się grądów. Występują na gruntach nieuprawianych. Największe obszary zbiorowisk łąk należących do kręgu łąk wilgotnych i pastwiska występują w sąsiedztwie rzek i rowów płynących przez gminę. Roślinność szuwarowa i wodna występuje głównie w sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych w postaci szuwar trzcinowych lub pałkowych. W obszarze gminy w pobliżu siedlisk i budowli oraz na poboczach dróg czy nieutwardzonych parkingów można spotkać zbiorowiska roślinności segetalnej. Najczęściej spotykane chwasty to - babka zwyczajna (*Plantago major*), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), jaskier rozłogowy (*Ranunculus regens*), karmnik rozesłany (*Sagina procumbens*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), mniszek pospolity (*Taraxacum officinale*), perz właściwy (*Triticum repens*), podbiał pospolity (*Tussilago farfara*), pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), powój polny (*Convolvulus arvensis*) i skrzyp polny (*Equisetum arvense*).

Ze względu na rolniczy charakter gminy dużą grupę stanowią zbiorowiska pól uprawnych do których zaliczają się rośliny uprawne i towarzyszące im chwasty. Gatunkami porastającymi tego typu zbiorowiska są m.in.: Chaber bławatek (*Centaurea cyanus*), gorczyca polna (*Sinapis arvensis*), kąkol polny (*Agrostemma githago*), komosa biała (*Chenopodium album*), mak polny (*Papaver rhoeas*), nawrot polny (*Lithospermum arvense*), ostrożeń polny (*Cirsium arvense*), rumianek bezpromieniowy (*Matricaria discoidea*). W sąsiedztwie gospodarstw występuje zieleń o charakterze użytkowym – sady z uprawami ogrodniczymi drzewami owocowymi (m.in. jabłonie, grusze, śliwy, wiśnie), krzewami owocowymi (m.in. krzewy porzeczki, krzewy agrestu) i przede wszystkim warzywami. Jest to roślinność sztucznie wprowadzona na skutek działalności człowieka. Istniejącej zabudowie towarzyszy wysoka i niska zieleń ozdobna (klony (*Acer*), brzozy (*Betula*), modrzewie (*Larix decidua* Mill.), świerki (*Picea A. Dietr.*), sosny (*Pinus L.*) oraz krzewy: lilak (*Syringa L.*), tuja (*Thuja L.*), głóg (*Crataegus L.*), jałowiec (*Juniperus L.*) itp.).

gatunki roślin i grzybów objęte ochroną prawną

Dotychczas nie opracowano inwentaryzacji przyrodniczej dla całej gminy. W związku z tym flora gminy Dębowa Kłoda nie została szczegółowo rozpoznana. Jak wynika z dostępnych materiałów dotyczących obszarów chronionych w obszarze gminy występują gatunki roślin i grzybów objętych ochroną prawną. Gatunkami objętymi ochroną częściową, które rosną w rezerwacie „Królowa Droga” są: orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, natomiast ochroną ścisłą została objęta lilia złotogłów *Lilium martagon*²⁰. Często występującą w lasach Parczewskich rośliną objętą ochroną częściową jest widłak goździsty *Lycopodium clavatum*. Tworzy zwarte płyty zajmujące powierzchnię do kilkudziesięciu metrów kwadratowych. W obrębie leśnictwa Dębowa Kłoda można spotkać Ciemiężycę zieloną *Veratrum lobelianum*, która jest rośliną trującą i porasta wilgotne lasy i zarośla²¹. Gatunkami dziko występujących roślin i grzybów objętych ochroną, które rosną w obrębie nadleśnictwa są także Rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi* czy Gajnik lśniący *Hylocomium splendens*. Na terenie Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie (który znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie gminy) występuje wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin m. in.: widłak torfowy, kruszczyk błotny, rosiczki – okrągłolistna, długolistna, pośrednia, aldrawanda pęcherzykowata, wąkrota zwyczajna, przygielka biała czy gnidosz królewski. Na terenie gminy Dębowa Kłoda, w obrębie terenów objętych UPUL (Uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów położonych na terenie gminy Dębowa Kłoda) stwierdzono występowanie następujących chronionych gatunków roślin²².

²⁰ Plan Zagospodarowania Rezerwatu „Królowa Droga” opracowany przez BULiGL Oddział w Lublinie na okres 1.01.1988 – 31.12.1997r.

²¹ Pracownia gleboznawcza BULiGL O. Lublin taksacja 2007r

²² Prognoza oddziaływania na środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu dla lasów położonych na terenie gm. Dębowa Kłoda na okres od 01.01.2015r. do 31.12.2024r. Autor opracowania: Dariusz Chromiec Eko-La

Tabela 7. Zinwentaryzowane na obszarze gminy Dębowa Kłoda, w obrębie terenów objętych UPUL chronione gatunki roślin²³.

Gatunek	Miejsce zainwentaryzowania
Widłak jałowcowaty	Kodeniec 3n Chmielów 2i Białka 3o
Bagno zwyczajne	Żmiarki 1i, 1k

X. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA KIERUNKÓW ZMIANY „STUDIUM...”. OCENA STANU ŚRODOWISKA, JEGO OD- PORNOŚCI NA DEGRADACJĘ, ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI²⁴

1. POWIETRZE I HAŁAS

Na stan sanitarny gminy Dębowa Kłoda rzutuje emisja punktowa z nielicznych zakładów produkcyjnych, liniowa - ruch komunikacyjny (drogi wojewódzkie nr 818 i 819) i powierzchniowa - spowodowana przez zanieczyszczenia energetyczne (komunalne) pochodzące ze spalania paliw w lokalnych kotłowniach, piecach i paleniskach domowych. *Głównymi źródłami zagrożeń dla jakości powietrza na terenie gminy Dębowa Kłoda jest zakład produkcyjny w Żmiarkach (producent podłoża pod uprawę pieczarek), będący źródłem hałasu i odorów oraz biogazownia w Uhninie również powodująca odory. By zniwelować ich negatywny wpływ na środowisko, zaleca się posadzenie zieleni izolacyjnej oraz zaprzestanie spalania tworzyw sztucznych.*²⁵ Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie lubelskim za rok 2017 przeprowadzonej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin obszar opracowania znalazł się w rozległej strefie lubelskiej. W obrębie ww. strefy zidentyfikowano obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla pyłu PM 10 (przekroczenia 24-godzinne), benzo(a)pirenu. Biorąc powyższe pod uwagę obszar został zaliczony do strefy C tzn: do strefy, w której poziom substancji zanieczyszczonych przekracza poziom dopuszczalny. Dla pyłu PM 2,5 strefa, w której znajduje się Dębowa Kłoda została zaliczona, według poziomu dopuszczalnego dla fazy II, do klasy C1 tj. powyżej poziomu dopuszczalnego dla fazy II. Wymaganymi działaniami jest dążenie do osiągnięcia poziomu dopuszczalnego dla fazy II do 2020 roku. Dla ozonu wystąpiło również niedotrzymanie poziomu w przypadku celu długoterminowego. Pod tym względem obszar został zaliczony do strefy D2. Dla pozostałych zanieczyszczeń emitowanych głównie do powietrza atmosferycznego z tytułu eksploatacji istniejących dróg, związane jest to z ruchem pojazdów benzynowych i diesli: (NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni i Pb) obszar zaliczono do strefy A tzn: do strefy, w której poziom substancji zanieczyszczonych nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu docelowego.

Należy nadmienić, że wyniki takie nie powinny być utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Jak wynika z Rocznej oceny jakości powietrza za 2016 rok na terenie gminy Dębowa Kłoda zanotowano jedynie przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu nie zanotowano natomiast obszarów przekroczeń średniorocznych stężeń pyłu PM 2,5, jak również przekroczeń 24 – godzinnych stężeń pyłu PM 10 nie zanotowano również przekroczeń benzo/a/pirenu. Najbliższe punkty, w których wystąpiły przekroczenia benzo/a/pirenu i pyłu PM10 zanotowano w Parczewie. Zatem można przyjąć, że Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją. Tym bardziej, że wszystkie punkty pomiarowe znajdowały się poza obszarem gminy Dębowa Kłoda.

²³ Prognoza oddziaływania na środowisko Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu dla lasów położonych na terenie gm. Dębowa Kłoda na okres od 01.01.2015r. do 31.12.2024r. Autor opracowania: Dariusz Chromiec Eko-La

²⁴ Opis sporządzono na podstawie Opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębowa Kłoda

²⁵ Program ochrony środowiska dla Powiatu Parczewskiego na lata 2004 - 2014, Parczew 2005, s. 25

W gminie Dębowa Kłoda wyróżnić można dwie, podstawowe grupy źródeł hałasu:

1. ruch kołowy odbywający się głównie na drogach wojewódzkich nr 818 relacji Przewłoka-Wyryki-Adampol oraz droga nr 819 relacji Parczew-Kołacze-Łowcza-Wola Uhruska;
2. hałas przemysłowy;

Oceny klimatu akustycznego według wskaźników mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby dla hałasu drogowego, w ostatnich pięciu latach nie wykonano w obrębie gminy. Najbliższy punkt pomiarowy znajdował się w Parczewie Al. Zwycięstwa ulica w ciągu drogi wojewódzkiej nr 819, która przebiega przez gminę Dębowa Kłoda. Pomiar wykonano w roku 2013. Równoważny poziom dźwięku dla pory dnia i nocy dla hałasu drogowego wynosił $LAeqD = 61,6$ dB i $LAeqN = 54,2$ dB²⁶. Biorąc pod uwagę *dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby*²⁷ w obydwu przypadkach nie zostały przekroczone wartości dopuszczalne. Ze względu na brak w obrębie gminy tras szybkiego ruchu i jej rolniczy charakter nie występują tutaj istotne źródła hałasu. Prowadzona na terenie gminy działalność przemysłowo-usługowa nie stanowi znaczącego zagrożenia hałasem. Hałas ten ma charakter lokalny, tzn. występuje głównie na terenach sąsiadujących z terenami przemysłowymi. Są to emisje okresowe. Jak już wspomniano powyżej głównym źródłem tego typu hałasu na terenie gminy jest *zakład produkcyjny w Żmiarkach* (producent podłoża pod uprawę pieczarek).

2. WODY

Zgodnie z Raportem o stanie środowiska województwa Lubelskiego w 2015 roku badaniu poddane zostały dwie rzeki przepływające przez gminę Dębowa Kłoda: rzeki Konotopa i Piwonia. Wody rzeki Konotopy były monitorowane w 2015 r w punkcie kontrolnym – Konotopa - Makoszka. Stan elementów fizykochemicznych, biologicznych, hydromorfologicznych zakwalifikowano do II klasy, stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny jako dobry. Wody rzeki spełniały wymagania dla obszarów chronionych. Ogólny stan wód oceniono jako dobry. Rzeka Piwonia w 2015 roku badana była w punkcie pomiarowo-kontrolnym Piwonia – most Jabłoń – Parczew oraz Piwonia – Zienki. W pierwszym punkcie kontrolnym stan elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych monitorowanych wód zakwalifikowano do II klasy, stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny jako dobry. Wody rzeki spełniały wymagania dla obszarów chronionych. Natomiast w drugim punkcie kontrolnym wody rzeki zaliczono do III klasy elementów biologicznych, II klasy elementów hydromorfologicznych i poniżej poziomu dopuszczalnego klasę elementów fizykochemicznych. Stan potencjał ekologiczny był umiarkowany, stan chemiczny tych wód był dobry. Wody nie spełniały wymagania dla obszarów chronionych. Stan wód był zły.

Stan JCWP badanych w obrębie gminy Dębowa Kłoda i jej bezpośrednim sąsiedztwie na podstawie opracowania „Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015”²⁸ przedstawiał się następująco: Stan chemiczny wód i stan/potencjał ekologiczny były dobre. Wody spełniały wymagania dla obszarów NATURA 2000 w badanym okresie. Elementy biologiczne miały dobry potencjał. Zgodnie z klasyfikacją elementów hydromorfologicznych JCWP zostały zaliczone do - klasy II tj. silnie zmienionych. Ocena stanu /potencjału elementów fizykochemicznych ww. wód wykazała potencjał dobry. Stan JCWP został oceniony jako dobry.

Jak wynika z danych WIOŚ w Lublinie gmina Dębowa Kłoda znajduje się w jednolitych częściach wód podziemnych o numerze 87. Na terenie gminy nie ma punktów pomiarowo - kontrolnych. Badania ww. JCWPd były wykonywane w 2014 roku w miejscowości Siemień

²⁶ Wyniki pomiaru hałasu komunikacyjnego w 2013 r. www.wios.lublin.pl

²⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. poz. 1109).

²⁸ www.wios.lublin.pl

(gmina Siemień), wody zostały zaliczone do II klasy jakości - wody dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka, zgodnie z wówczas obowiązującym Rozporządzeniem Ministerstwa Środowiska w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Zgodnie z danymi zawartymi w „monitoringu jakości wód podziemnych”²⁹ stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 87 w latach 2010 i 2012 był również dobry. Natomiast zgodnie z danymi uzyskanymi na stronie epsh.pgi.gov.pl Jednolite części wód, w obrębie których znajduje się gmina Dębowa Kłoda mają obecnie numer 75 stan chemiczny, ilościowy i ogólny wód jest dobry.

Na terenach zurbanizowanych jakości wód podziemnych i powierzchniowych zagrażają głównie czynniki antropogeniczne, do których zalicza się:

- ścieki bytowe i komunalne na terenach pozbawionych systemu kanalizacyjnego, kierowane do szamb i dołów chłonnych, infiltrujące do wód podziemnych;
- składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych nie zabezpieczone przed przesiąkami lub urządzone nielegalnie;
- stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin na terenach nadal użytkowanych w sposób rolniczy;
- spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych i z dróg zawierające m.in. związki ropopochodne, chlorki, metale ciężkie.

Spośród przedstawionych powyżej zagrożeń nie wszystkie dotyczą obszaru objętego opracowaniem. Obszar gminy ze względu na niski stopień zaludnienia nie został objęty siecią kanalizacji sanitarnej. Ścieki komunalne z posesji odprowadzane są przy zastosowaniu rozwiązań indywidualnych w postaci zbiorników na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. W związku z powyższym ścieki komunalne wytwarzane w obszarze opracowania potencjalnie mogą stanowić zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku ewentualnej nieszczelności stosowanych zbiorników bezodpływowych. Jednak przy zachowaniu wymogów przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska i prawa wodnego zagrożenie dla wód jest minimalne, a zmiany parametrów ich jakości mało prawdopodobne.

Na obszarze gminy składowisko odpadów znajduje się w miejscowości Lubiczyn, zostało ujęte w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami jako instalacja zastępcza. Składowisko jest wyposażone w nowoczesne maszyny i urządzenia a podłoże uszczelnione geomatą bentonitową i folią PEHD³⁰. Posiada również drenaż odcieku, barierę biologiczną i brodzik. Zostało ogrodzone i jest dozorowane. Biorąc powyższe pod uwagę nie należy się spodziewać zagrożenia dla środowiska z tego tytułu.

Prowadzona tutaj gospodarka rolna jest intensywna. Można się zatem spodziewać, że może wystąpić potencjalne zagrożenie dla wód na skutek spływów powierzchniowych z pól uprawnych, nawozów sztucznych, głównie fosforanów, które powodują przyspieszony, nadmierny rozwój glonów, które ulegając rozkładowi pochłaniają olbrzymie ilości tlenu przyczyniając się do dalszej degradacji wody.

Zagrożeniem dla jakości wód na opisywanym obszarze może być również spływ powierzchniowy z dróg. Wraz z wodami opadowymi spływają do gruntu związki ropopochodne, chlorki, metale ciężkie infiltrując głębiej, do wód podziemnych. Ze względu na brak dróg szybkiego ruchu oraz mało intensywny ruch komunikacyjny na terenie gminy nie przewiduje się by wody opadowe i roztopowe odprowadzane z powierzchni dróg mogły mieć istotny wpływ na pogorszenie jakości wód podziemnych.

3. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego w granicach gminy są istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV oraz stacje bazowej telefonii komórkowej zlokalizowane w Uhninie i Kodeńcu.

²⁹ <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>

³⁰ Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020

Na terenie gminy Dębowa Kłoda nie ma punktu pomiarowego pól elektromagnetycznych. Jedyny punkt pomiarowy w powiecie parczewskim znajdował się w 2015 roku w Sosnowicy na terenie gminy Sosnowica. Średnie arytmetyczne zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego, dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 3 000 MHz, utrzymywały się na niskim poziomie i wynosiły 0,11 tym samym mieszcząc się w wartości poziomu dopuszczalnego.

4. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z NIEBEZPIECZEŃSTWEM WYSTĄPIENIA SYTUACJI AWARYJNEJ ORAZ SZKODY W POWIERZCHNI ZIEMI

Do tego rodzaju zagrożeń należą nadzwyczajne zagrożenia środowiska związane z eksploatacją dróg a głównie dróg wojewódzkich nr 818 i 819. Mogą zaistnieć na skutek awarii lub wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne. Powstałe w wyniku katastrof komunikacyjnych sytuacje awaryjne mogą powodować rozlanie się substancji niebezpiecznych np. zawierających węglowodory, stwarzających zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych. Na wielkość zagrożenia wpływają czynniki chemiczne min: stan fizyczny uwolnionej substancji, jej toksyczność a także czynniki lokalne związane z warunkami topograficznymi i meteorologicznymi, lokalizacją terenów zamieszkałych, wrażliwością poszczególnych komponentów środowiska, przygotowaniem do reagowania w sytuacji zagrożenia. Ww. zagrożenia nie będą wynikały z realizacji zmiany „Studium...”.

5. ZAGROŻENIA NATURALNE

Zgodnie z kierunkami sporządzanej zmiany „Studium...” w obrębie opracowania nie występują tereny osuwania się mas ziemnych nie występują również tereny górnicze.

Na terenie gminy występują tereny zagrożenia powodzią zgodnie ze Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - Etap I - rzeka Piwonia, nie zostały natomiast opracowane na ich podstawie mapy zagrożenia powodziowego, które określiłyby obszary szczególnego zagrożenia powodzią. *Zgodnie z art. 549 i 550 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, do czasu ich sporządzenia jako obszary szczególnego zagrożenia traktowane są te ujawnione w Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - Etap I - rzeka Piwonia.*³¹

Do istotnych zagrożeń naturalnych należą przyrodnicze zjawiska katastroficzne. W warunkach przyrodniczych Polski naturalne zjawiska katastroficzne mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo i działalność ludzi oraz na twory ich działalności to głównie powodzie, ruchy masowe wierzchniej warstwy litosfery i ekstremalne stany pogodowe. Dwóm pierwszym zjawiskom można przeciwdziałać przez świadome kształtowanie środowiska w postaci zabezpieczeń przeciwpowodziowych (regulacja odpływu ze zlewni przez działania hydrotechniczne i z zakresu struktury użytkowania terenu, wały przeciwpowodziowe, poldery itp.) oraz stabilizacji stoków (działania biologiczne, techniczne i biotechniczne). Ekstremalne stany pogodowe powodują okresową destabilizację funkcjonowania społeczno-gospodarcze, a przeciwdziałanie im polega na sprawnej organizacji społeczności zamieszkującej dany teren.

6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Obszar gminy jak już wspomniano w niniejszym dokumencie znajduje się w obrębie ustanowionych na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody obszarów chronionych tj. obszarów NATURA 2000, rezerwatów przyrody, Parku Krajobrazowego, użytków ekologicznych. Na terenie gminy znajdują się także drzewa pomniki przyrody. Pozostałe, ustanowione na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody obszary chronione, tj. parki narodowe, obszary chronionego krajobrazu nie znajdują się w zasięgu gminy. Nie występują tu również stanowiska dokumentacyjne ani zespoły przyrodniczo – krajobrazowe.

³¹ Pismo Państwowego Gospodarstwa Rolnego, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie nr LU.RPP.610.14.2018.MB z dnia 31.01.2018 r.

Przy obecnym stanie zagospodarowania, ze względu na rolniczy charakter gminy oraz jej niewielkie zainwestowanie i zaludnienie, a także z uwagi na brak przedsięwzięć szczególnie uciążliwych dla środowiska nie stwierdzono istotnych problemów ochrony środowiska mogących mieć wpływa na ww. obszary chronione. Jak wskazano powyżej południowo-zachodnie fragmenty gminy znajdują się w obrębie obszarów podlegających ochronie. Biorąc pod uwagę zagrożenia dla tych terenów oraz specyfikę lokalnego środowiska przyrodniczego i występującego zagospodarowania można stwierdzić, iż na terenie gminy ze względu na brak systemu kanalizacji istnieje potencjalne zagrożenie odprowadzania nieczystości ze zbiorników gromadzących ścieki do wód powierzchniowych, które uchodzą do rzek płynących przez gminę.

XI. OCENA PRZEWIDYWANYCH PRZEKSZTAŁCEŃ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Nowe zainwestowanie przewidziane w sporządzanej zmianie „Studium...” zajmuje w skali gminy niewielkie powierzchnie i koncentruje się przede wszystkim w ciągach istniejącej zabudowy. Na obecnym etapie trudno jednoznacznie określić przewidywane oddziaływania. Wynika to z faktu, że „Studium...” jest dokumentem wyznaczającym jedynie kierunki rozwoju gminy i dopiero na późniejszych etapach następuje doprecyzowanie przedsięwzięć, które tam powstaną.

Przewiduje się, zatem że realizacja kierunków „Studium...” w zakresie zagospodarowania, powodować może następujące przekształcenia środowiska:

1. POWIERZCHNIA TERENU I GLEBY

Nastąpi przekształcenie powierzchni terenu w obszarach przewidzianych pod zainwestowanie, związane będzie to z powstaniem nasypów z gruntu, który będzie wybierany podczas realizacji fundamentów budynków oraz realizacji infrastruktury technicznej. Ponadto teren ten będzie musiał być wyrównany a następnie zasypany. Może nastąpić także degradacja gleb głównie na obszarach objętych robotami ziemnymi. Po zrealizowaniu zabudowy w miejscach przeznaczonych pod zieleń może nastąpić odtworzenie profili glebowych (nawożenie gleb). Zakres degradacji gleb będzie się wahał od około 50 % do 75 % dla terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, rekreacji indywidualnej oraz 100% dla terenów dróg. Po zrealizowaniu zabudowy w miejscach przeznaczonych pod zieleń może nastąpić odtworzenie warstwy glebowej.

W celu ograniczenia do minimum ewentualnego wpływu planowanych inwestycji na przekształcenie powierzchni terenu projekt zmiany „Studium...” zawiera zapisy, które dotyczą powierzchni nowo wydzielonych działek budowlanych oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Ustalenie w/w parametrów pozwoli na pozostawienie niezabudowanych fragmentów działek o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu.

Na etapie eksploatacji, oddziaływanie analizowanych dróg na gleby, wiązało się będzie z zanieczyszczeniem pochodzącym z środków transport oraz zasoleniem (skutek posypywania nawierzchni solą drogową w okresie zimowym). Skutki tych oddziaływań będą uzależnione od lokalnych warunków przyrodniczych, w tym właściwości gleb, zagospodarowania terenów sąsiadujących i związanych z nimi możliwościami rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń.

2. WARUNKI WODNE

Urbanizacja terenu może prowadzić do potencjalnego, niewielkiego wzrostu zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

W zakresie gospodarki wodnej zmiana „Studium...” zakłada wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych oraz rozbudowę sieci wodociągowej na terenach dopuszczonych w Studium do zabudowy. Nakłada również obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy

Realizacja nowej zabudowy skutkować będzie powstawaniem następujących rodzajów ścieków:

- komunalnych,

- przemysłowych,
- wód opadowych zanieczyszczone,
- wód opadowych czystych, pochodzących z dachów budynków.

W kierunkach „Studium...” m.in. ze względu na niewielkie powierzchnie wyznaczone do urbanizacji nie przewidziano zaopatrzenia gminy w sieć kanalizacji sanitarnej (co nie oznacza, że w przyszłości nie może się ona pojawić). W tym celu „Studium dopuszcza lokalizację oczyszczalni ścieków na terenach o innym przeznaczeniu w sposób, który nie powoduje uciążliwości dla mieszkańców, poza obszarami o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, zgodnie z przepisami odrębnymi). Brak sieci w obrębie gminy jest również podyktowany przyczynami ekonomicznymi i demograficznymi tj. niewielką liczbą mieszkańców w poszczególnych wsiach, wyludnianiem gminy oraz dużymi odległościami między wsiami. Kierunki „Studium...” wskazują możliwość gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych (*które w przypadku nieprzestrzegania przepisów w zakresie ich lokalizacji, budowy i eksploatacji mogą spowodować przedostawanie się ścieków do gruntu co w konsekwencji doprowadzi do zanieczyszczenia wód podziemnych*) oraz stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków. Jednocześnie w celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego zakazują odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.

Ścieki deszczowe zanieczyszczone głównie związkami ropopochodnymi mogą powstawać w wyniku użytkowania istniejących w obszarze opracowania dróg i parkingów. Będą powstawać w zależności od ilości opadów oraz natężenia ruchu pojazdów. Ścieki deszczowe z utwardzonych powierzchni dróg, parkingów i innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczone należy przed wprowadzeniem do odbiorników oczyszczać z piasku, zawiesin i substancji ropopochodnych. W zmianie „Studium...” postuluje się budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe, a także niewielkich zbiorników retencyjnych lokalizowanych w miejscach zrzutów ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i gruntu. Wprowadzenie tego typu rozwiązań niewątpliwie wpłynie pozytywnie na stan wód.

Pod wpływem działalności inwestycyjnej wody gruntowe stosunkowo łatwo ulegają również przekształceniom ilościowym. Obniżenie zwierciadła wód gruntowych lub nawet likwidacja warstwy wodonośnej może nastąpić w wyniku następujących działań występujących łącznie lub pojedynczo:

- 1) ograniczenie infiltracyjnego zasilania warstwy wodonośnej;
- 2) drenaż powierzchniowy lub podziemny;
- 3) odcięcie podziemnego dopływu wód;
- 4) pobór wody podziemnej.

Wprowadzenie nowego zainwestowania zakłóci częściowo istniejące stosunki wodne między innymi na skutek zmian kierunków spływu powierzchniowego i odizolowania podłoża. W wyniku zainwestowania terenów nastąpi częściowe uszczelnienie nawierzchni i ograniczenie infiltracyjnego zasilania wód przypowierzchniowych. Jednak ubytki te najprawdopodobniej zostaną wyrównane przez napływ wód z terenów sąsiednich. Ponadto do ziemi zostaną wprowadzone wody opadowe z powierzchni szczelnych (dachy), czyli ogólny bilans wodny w tym rejonie nie zostanie zakłócony. Okresowe obniżenie poziomu wód przypowierzchniowych może nastąpić podczas prowadzenia robót fundamentowych i ziemnych związanych z wykonywaniem infrastruktury podziemnej w najniższej położonych miejscach objętych zainwestowaniem.

Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury technicznej wskazane w zmianie „Studium....” „zmierzają do wyeliminowania groźby zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych. Bardzo ważne jest jednak wykonanie wszystkich urządzeń i prawidłowa ich eksploatacja oraz kontrola działania.

3. ROŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Funkcjonowanie ekosystemów nie zostanie w sposób znaczący naruszone w wyniku realizacji kierunków zawartych w projekcie zmiany „Studium...”. Z pewnością zachwiana zostanie ich równowaga wskutek realizacji przewidzianego zagospodarowania. Ewentualne zubożenie różnorodności gatunków dotyczyć będzie terenów otwartych, zagospodarowanych obecnie

rolniczo lub odłogowanych na skutek posadowienia budynków i lokalizacji powierzchni utwardzonych. Z uwagi na przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną nastąpi likwidacja bioróżnorodności na obszarze posadowienia budynków i lokalizacji powierzchni utwardzonych. Zapis w zmianie „Studium...” mówiący o możliwości dolesiania gruntów rolnych spowoduje zmianę bioróżnorodności tych terenów. Biotopy występujące w terenach otwartych zostaną zastąpione biotopami leśnymi. Jednak wskazuje się, że możliwość zalesienia wprowadzono na glebach niskich klas bonitacyjnych, które nie stanowią kolizji z innymi funkcjami. Tereny te od bardzo dawna użytkowane są rolniczo w związku z czym nie miały tutaj szansy rozwinąć się siedliska gatunków chronionych. Bogatą różnorodnością gminy odznaczają się w szczególności tereny dolin rzecznych oraz południowo-zachodnie fragmenty gminy w obrębie Lasów Parczewskich w obszar których kierunki „Studium...” nie ingeruje w sposób znaczący. Strefa ta jest zasadniczo wyłączona z możliwości zabudowy. Wyjątek stanowią tereny już zabudowane, tereny konieczne dla obiektów związanych z ochroną przyrody i edukacją przyrodniczą oraz tereny dopuszczone w obowiązującym planie do zabudowy i zainwestowania. W strefie Lasów Parczewskich kierunki „Studium...” dążą m.in. do: spełniania wymogów i przestrzegania ograniczeń ustanowionych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody (Obszary Natura 2000, rezerваты przyrody), ochrony dolin przed zabudową i zainwestowaniem, zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych oraz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub robót dotyczących urządzeń wodnych.

4. KRAJOBRAZ

Zmiany krajobrazu polegać będą przede wszystkim na przekształceniu terenów otwartych, rolniczych w tereny zainwestowane. Niewątpliwie realizacja ww. zainwestowania, spowoduje zmianę lokalnych walorów krajobrazowych przedmiotowego terenu. Tereny dotąd otwarte w niewielkim stopniu zainwestowane zostaną poddane urbanizacji. Przewidziane w zmianie „Studium.” tereny pod urbanizację zostały wyznaczone z uwzględnieniem obecnych i przyszłych potrzeb rozwoju gminy oraz z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania. Nowa nieliczna zabudowa w przewadze lokalizowana będzie w ciągach istniejącej zabudowy. Ustalone ograniczenia dla nowej zabudowy (np. wysokość) mają na celu zapobieżenie powstawaniu obiektów dysharmonizujących istniejący krajobraz i jego walory. Tereny odznaczające się podstawowymi walorami krajobrazowymi gminy tj. doliny rzeczne oraz Lasy Parczewskie zostały zachowane, nie przewidziano w ich obrębie nowego zainwestowania, które mogłoby wpłynąć na walory krajobrazowe tych terenów (jedynie w obrębie wsi Białka nastąpi wzrost zabudowy głównie letniskowej oraz terenów przeznaczonych dla zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji). Ustalenia zmiany „Studium” w terenach dolinnych w największym stopniu adaptują stan istniejący i tylko w nielicznych (marginalnych) przypadkach dopuszczają nową zabudowę.

5. SZATA ROŚLINNA, ZWIERZĘTA

Tereny przeznaczone pod nowe zainwestowanie obejmują w przewadze obszar, w którym występuje drzewostan o niewielkich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, są to głównie tereny w ciągach już istniejącej zabudowy bądź na terenach rolnych. Głównym reprezentantem szaty roślinnej w tych terenach jest zieleń niska, charakterystyczna dla terenów rolniczych – grunty orne (pola uprawne w części odłogowane) z rzadko występującą zielenią wysoką, głównie samosiewową. Najcenniejsze doliny rzeczne oraz tereny leśne, również nie będą podlegały istotnym zmianom antropogenicznym. W związku z czym nie należy się spodziewać, że w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę występują rośliny, grzyby i zwierzęta objęte ochroną gatunkową. Jednak nawet tak niewielka zmiana charakteru zagospodarowania jaka została wskazana w sporządzanej zmianie „Studium.” przyczyni się do miejscowego przekształcenia obecnej szaty roślinnej. Podczas realizacji zainwestowania może dojść do ubytku niewielkiej części drzewostanu w miejscach stanowiących przeszkodę dla

lokalizacji obiektów kubaturowych oraz urządzeń infrastruktury technicznej. Jednocześnie zapisy zmiany „Studium.” zakładają:

- o zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez wydzielenie terenów otwartych w celu zabezpieczenia przestrzennego i funkcjonalnego systemu wszystkich elementów przyrody,
- o ochronę walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień,
- o utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- o ochronę przyrody na obszarach prawnie chronionych.

Wprowadzenie w sporządzanej zmianie „Studium...” wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej ograniczy uszczuplenie powierzchni, na których występuje roślinność. Zachowano również wolne od zabudowy, w największym możliwym stopniu, tereny wzdłuż cieków oraz towarzyszące im łąki i pastwiska, co pozwoliło na stworzenie i utrzymanie lokalnych i ponadlokalnych powiązań przyrodniczych terenu opracowania i jego sąsiedztwa. Dzięki temu będzie możliwe swobodne przemieszczanie się zwierzyny pomiędzy atrakcyjnymi dla niej terenami. Są to swoiste szlaki komunikacyjne dla wielu gatunków roślin i zwierząt.

W terenach poddanych presji urbanizacji (np. ruch samochodowy) może nastąpić wypłoszenie drobnych ssaków bytujących w tym obszarze (głównie drobnych gryzoni polnych, a w strefie przyleśnej zwierzyny leśnej) oraz ptactwa. Przeznaczenie nowych terenów pod zainwestowanie oznacza również uszczuplenie powierzchni siedlisk i żerowisk dla różnych gatunków. Wskazuje się jednak, że w skali gminy wyznaczono niewiele terenów pod nowe zainwestowanie, co nie spowoduje istotnego zawężenia przestrzeni bytowania dziko żyjących zwierząt.

Z uwagi na niewielkie zmiany w zainwestowaniu, w tym przyrost nowych terenów budowlanych oraz zapisy w „Studium...” dotyczące ochrony przyrody - na obecnym etapie nie ma podstaw przypuszczać, że wystąpi znacząco negatywne oddziaływanie na gatunki chronione w wyniku realizacji kierunków zmiany „Studium.” Jednocześnie wskazuje się, że na kolejnych etapach prowadzenia procesów inwestycyjnych należałoby przeprowadzić dalsze analizy w tym kierunku.

6. Obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000

Obszary NATURA 2000 wyznacza się w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załącznikach I i II do Dyrektywy Siedliskowej, a więc ochronie nie podlegają wszystkie składniki przyrody, tak jak w innych formach ochrony przyrody np. w parkach narodowych i rezerwach przyrody. Ochrona w ramach sieci NATURA 2000 nie oznacza ochrony rezerwatowej (konserwatorskiej), lecz przeciwnie, zakłada prowadzenie dotychczasowych działań gospodarczych, jeśli zapewniają one utrzymanie istniejącego stanu ekosystemów³². System ostoi NATURA 2000 służy zachowaniu wymienionych w dyrektywach siedlisk i gatunków cennych, reprezentatywnych bądź zagrożonych w skali kontynentu, tworzących europejskie dziedzictwo przyrodnicze - niezależnie od Krajowego Systemu Obszarów Chronionych. Należy podkreślić, że ostoje NATURA 2000 nie są wyłączone z dotychczasowych form działalności gospodarczej a jedynie mają stymulować zrównoważony rozwój tych obszarów ze szczególnym uwzględnieniem wybranych³³ gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk. Zasadniczym celem utworzenia oraz funkcjonowania obszarów Natura 2000 powołanych na mocy tzw. dyrektywy ptasiej jest zachowanie populacji rzadkich gatunków ptaków oraz ochrona priorytetowych dla wspólnoty gatunków zwierząt i siedlisk. Cel ten można osiągnąć poprzez zachowanie siedlisk stanowiących miejsca żerowania i odbywania lęgów. Dyrektywa zawiera listę gatunków ptaków rzadkich i zagrożonych wyginięciem z powodu zmian zachodzących w ich siedliskach, które muszą być chronione, by umożliwić zagrożonym gatunkom przetrwanie i rozród. W Polsce występuje 267 gatunków ptaków z Dyrekty-

³²Derlacz P. 2003 a. Sieć Natura 2000 w europejskiej ochronie przyrody. [W:] Natura 2000 w lasach Polski - skrypt dla każdego. Ministerstwo Środowiska, Warszawa

³³ Pawlaczyk P. 2003. Miejsce sieci Natura 2000 w polskiej ochronie przyrody. [W:] Natura 2000 w lasach Polski – skrypt dla każdego. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

wy Ptasiej i dla nich są tworzone Obszary Specjalnej Ochrony (OSO), na których zapewni się ochronę tych gatunków i ich siedlisk.

Dyrektywa Siedliskowa ma na celu ochronę różnorodności biologicznej na terenie krajów unijnych, poprzez ochronę naturalnych siedlisk przyrodniczych, zagrożonych lub reprezentatywnych dla wyróżnionych regionów biogeograficznych oraz zachowanie siedlisk roślin i zwierząt w ich naturalnym środowisku. Dla nich wytypowano Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO), gdzie stosowane są konieczne działania ochronne w celu zachowania siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków, dla których obiekt został wyznaczony.

W obrębie gminy Dębowa Kłoda występują dwa obszary znajdujące się w zasięgu europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000: obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Ostoja Parczewska PLH 060107 oraz obszar specjalnej ochrony (OSO) Lasy Parczewskie PLB 060006. Obszary te jak już wcześniej wskazano posiadają Zarządzeniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 15 stycznia 2015 r (Ostoja Parczewska PLH06010) oraz z dnia 12 stycznia 2015 r (Lasy Parczewskie PLB 060006) ustanowione plany zadań ochronnych.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Lasy Parczewskie PLB 060006 zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony. Wskazano m.in. następujące zagrożenia: intensywna hodowla ryb, polowanie, chwytanie, trucie, kłusownictwo, usuwanie trawy pod grunty orne, melioracje i osuszanie.

Biorąc pod uwagę kierunki sporządzanej zmiany „Studium...” można stwierdzić, że nie należy się spodziewać, iż zapisy w ww. dokumencie wpłyną bezpośrednio na intensyfikację ww. zagrożeń. Co prawda kierunki zmiany „Studium...” w ww. obszarze Natura 2000 wprowadzają nową zabudowę (wieś Białka i Makoszka) – są to tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową, dla zabudowy usług turystyki sportu i rekreacji, zabudowy związanej z leśnictwem, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową letniskową, zagrodowej z zabudową letniskową oraz tereny dla zabudowy rekreacji indywidualnej. Jednak stanowi ona w znacznej części dogęszczanie zainwestowania w ramach istniejących funkcji. Tereny te uległy już przekształceniom i nie są atrakcyjne dla zwierząt. Jest zatem mało prawdopodobne, aby były cenne dla gatunków chronionych. Tym bardziej, że pozostałe tereny w obszarze NATURA 2000 Lasy Parczewskie PLB 060006 nie uległy urbanizacji i zgodnie z kierunkami zmiany „Studium...” nadal nie będą przekształcane. Jednocześnie należy wskazać, że najmniej pożądaną zmianą będzie wprowadzenie nowych terenów zabudowy w obszary dotychczas niezainwestowane przede wszystkim na północ i wschód od jeziora Bialskiego w miejscowości Białka. Zgodnie z planem odnowy miejscowości Białka jest to miejscowość atrakcyjna dla turystyki, rekreacji i wypoczynku. (cyt.) *Atrakcyjność turystyczna Białki znana i wykorzystywana jest od lat sześćdziesiątych XX wieku. Na przestrzeni kilkudziesięciu lat powstało wiele ośrodków oferujących wypoczynek przyjezdnym gościom. Tradycja turystyczna tych okolic ugruntowała też pozycję miejscowości jako cichej, spokojniejszej i czystej ekologicznie, dzięki czemu powstało tu wiele domów letniskowych. Te dwa czynniki sprawiły, iż Białka dysponuje znaczną ilością miejsc noclegowych – zarówno w obszarze turystyki indywidualnej, jak również zbiorowej. Funkcjonujące w obrębie miejscowości pola namiotowe oraz biwakowe, a także dom harcerza przyciągają z kolei do Białki młodych turystów z terenu całego województwa lubelskiego, a także spoza niego. W obrębie miejscowości znajduje się naturalny zbiornik wodny – jezioro Bialskie, z naturalną sprzyjającą rekreacji linią brzegową w części północnej, wschodniej i południowej (trawiaste i piaszczyste miejsca do plażowania, tereny zalesione). W zachodniej części jeziora tereny są mniej zagospodarowane, ale równie atrakcyjne. Połączenie terenów zielonych z akwenem jest walorem środowiska naturalnego, umożliwiającym szeroki rozwój miejscowości w obszarze turystyki, rekreacji i wypoczynku. Dodatkowym atutem Białki jest brak zanieczyszczeń przemysłowych, a co za tym idzie – czyste powietrze i gleba w obrębie*

*miejsowości*³⁴. Miejscowość ta jest zatem od lat miejscowością turystyczną, dlatego też zgodnie z kierunkami „Studium...” będzie rozwijała się w tym kierunku.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Ostoja Parczewska PLH06010 zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony. Wskazano m.in. następujące zagrożenia: ewolucja biocenotyczna, obce gatunki inwazyjne, zmiana sposobu uprawy, zalesianie, modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie, koszenie / ścinanie, drogi, autostrady, gospodarka leśna – ogólnie. Biorąc pod uwagę kierunki sporządzanej zmiany „Studium...” można stwierdzić, że nie należy się spodziewać, iż zapisy w ww. dokumencie wpłyną bezpośrednio na intensyfikację ww. zagrożeń. W obrębie obszaru NATURA 2000 Ostoja Parczewska PLH06010 kierunki zmiany „Studium...” nie wprowadzają żadnych przekształceń.

Jak wynika z analizy oddziaływania na środowisko, nie należy się spodziewać, że będą przekroczone dopuszczalne parametry charakteryzujące stan środowiska dla analizowanych elementów. W celu wyeliminowania jakiegokolwiek potencjalnego oddziaływania w kierunkach zmiany „Studium...” odwołano się do ustawy o ochronie przyrody, która określa szczegółowe zasady zagospodarowania na terenach Natura 2000. Wskazano, że na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W związku z powyższym na obecnym etapie można stwierdzić, że w wyniku realizacji kierunków zmiany „Studium...” nie należy się spodziewać, że wystąpi znacząco negatywne oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 znajdujących się w obszarze opracowania oraz integralność tych obszarów. Jednocześnie wskazuje się, że na kolejnych etapach prowadzenia procesów inwestycyjnych, należałoby przeprowadzić dalsze analizy w tym kierunku.

7. ISTNIEJĄCE OBSZARY CHRONIONE

Jak już wskazano w rozdziale IX prognozy na terenie opracowania poza ww. obszarami NATURA 2000 wyznaczono inne formy ochrony przyrody: Rezerваты „Królowa Droga” oraz „Lasy Parczewskie”, użytki ekologiczne oraz drzewa pomniki przyrody. Zgodnie z kierunkami zmiany „Studium.” ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych gminy jest i będzie realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Rezerваты Królowa Droga” oraz „Lasy Parczewskie”

Zgodnie z kierunkami „Studium.” szczegółowo, zasady zagospodarowania w rezerwach określa ustawa o ochronie przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zmiana „Studium.: uwzględnia również zakazy zawarte w Zarządzeniach Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 listopada 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, dla rezerwatu Królowa Droga oraz z dnia 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, dla rezerwatu Lasy Parczewskie.

³⁴ Plan odnowy miejscowości Białka na lata 2012-2019. Załącznik do uchwały Nr XX/98/12 Rady Gminy Dębowa Kłoda z dnia 30 sierpnia 2012 r

Pomniki Przyrody

Zgodnie z kierunkami zmiany „Studium.” ochrona pomników przyrody polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Obecnie, pomniki przyrody ustanawiane są w drodze uchwały Rady Gminy.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego w stosunku do pomników przyrody, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- umieszczania tablic reklamowych.

Użytki ekologiczne

Zgodnie z kierunkami zmiany „Studium.” Szczegółowe zasady zagospodarowania w granicach użytków ekologicznych określa ustawa z dnia o ochronie przyrody oraz Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Białkopodlaskiego z 18.10.1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Białsk. z 30.10.1995 r. Nr 8, poz.38).

Biorąc pod uwagę przeznaczenia terenów wyznaczonych w zmianie „Studium.” i ich przestrzenne rozmieszczenie, małą intensywność wprowadzanego zagospodarowania, a także zapisy zawarte w kierunkach zmiany „Studium.” odnośnie Kierunków i zasad ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych, nie należy się spodziewać negatywnego wpływu kierunków zmiany „Studium.” na ww. obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną.

8. WARUNKI KLIMATYCZNE

W ostatnich latach zmiany klimatu są bardziej intensywne i niestety nie ma możliwości ich całkowitego wyeliminowania. Zmiany średnich warunków klimatycznych na świecie będą w dalszym ciągu postępować. Ekstremalne stany pogodowe, mogą przybierać na sile i obejmować tereny, na których dotychczas nie występowały. *Obserwuje się nasilanie dynamiki zmian termicznych w kraju. Niekorzystne zjawiska termiczne ujawniające się od lat 90. XX w. (uciążliwe dla ludności, środowiska i gospodarki) to: dotkliwe fale upałów (dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza $\geq 30^{\circ}\text{C}$ utrzymującą się, przez co najmniej 3 dni), dni upalne (z temperaturą maksymalną $\geq 30^{\circ}$), z najdłuższymi ciągami dni upalnych trwającymi ≥ 17 dni (Nowy Sącz, Opole, Racibórz). Na większości obszaru Polski obserwuje się tendencje spadkowe liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych, ale długość trwania okresów mroźnych na przeważającym obszarze kraju wykazuje niewielką tendencję wzrostową³⁵.*

Klimat wywiera wpływ na wszystkie rodzaje budownictwa i może mieć znaczenie w przypadku doboru lokalizacji obiektów, ich posadowienia, konstrukcji nośnej, termoizolacyjności, instalacji zewnętrznych oraz wykonawstwa. Jednak największe znaczenie dla lokalizacji inwestycji mają warunki topoklimatyczne. Realizacja funkcji przewidzianych w kierunkach zmiany „Studium...”, a także ich przestrzenny zasięg nie będzie miała, w skali gminy, znacząco negatywnego wpływu na warunki klimatyczne. Warunki klimatu lokalnego (jak już opisano w pkt. VII niniejszego opracowania) w obrębie opracowania są zróżnicowane. Topoklimat kształtuje się w wyniku oddziaływania czynników urbanizacyjnych. W przyszłości w bezpośrednim sąsiedztwie dużych obszarowo terenów zabudowanych (np. zabudowy produkcyjno-usługowej wska-

³⁵ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, który został przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r

zanej w kierunkach zmiany „Studium...” oraz powierzchni wyasfaltowanych można się spodziewać nieznacznego wzrostu temperatury oraz spadku wilgotności powietrza. Zabudowa sprzyja rozwojowi lokalnej wymiany pionowej i poziomej powietrza oraz zmniejsza niebezpieczeństwo występowania lokalnych przymrozków radiacyjnych. Na skutek kierunków zmiany „Studium.” realizacja nowej zabudowy (w skali terenu gminy) może skutkować niewielkimi zmianami mikroklimatu lokalnego, w tym przede wszystkim wzrostem temperatur w obrębie terenów zurbanizowanych oraz modyfikacją siły i kierunków wiatru. Kierunki zmiany „Studium.” nie przewidują realizacji budynków w granicach terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi czy osuwanie się mas ziemnych. Nie należy się również spodziewać zagrożenia związanego z degradacją budynków na skutek występowania tornada czy trąby powietrznej. Zgodnie z Europejską Bazą Danych o Gwałtownych Zjawiskach Atmosferycznych na terenie gminy Dębowa Kłoda (w okresie od 2000 do 2017 roku) nie zaobserwowano tego typu zjawisk. Przeciwdziałanie tego typu zjawiskom powinno polegać na respektowaniu na etapie projektowania i realizacji inwestycji przepisów techniczno-budowlanych oraz norm branżowych.

Poprzez zmianę warunków naturalnych oraz kosztów, które trzeba będzie ponieść w skutek usuwania szkód i wprowadzenia działań adaptacyjnych, zmiany klimatu mogą mieć potencjalnie wpływ na jakość życia mieszkańców i możliwość rozwoju danego terenu. Najważniejszymi działaniami jakie można podjąć to łagodzenie zmian klimatycznych oraz dostosowanie się do tych zmian. Adaptacja do zmieniających się warunków jest konieczna, ponieważ nie ma możliwości powstrzymania niektórych procesów, które są wynikiem zmian klimatycznych. Dlatego na etapie sporządzania kierunków „Studium.” należy zwracać uwagę, aby przewidywane zainwestowanie było w możliwie największym stopniu odporne na niekorzystne zjawiska, a zapisy w „Studium” dodatkowo będą minimalizować ryzyko narażenia na tego typu zjawiska. Istotne przy ustalaniu funkcji terenu są takie czynniki jak: zagrożenie powodziowe, lokalnie podtopienia i osuwiska. Ocenia się, że całościowa realizacja kierunków zmiany „Studium....” „pozytywnie wpłynie na lokalne przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Tab. Nr 3. Działania adaptacyjne w ramach kierunków zmiany „Studium...”

Zjawiska będące następstwem zmian klimatu	Możliwe działania adaptacyjne	Uwzględnienie w „Studium...”
Susze/ gwałtowne burze z opadami deszczu	Ograniczenie użytkowania wody do nawadniania w okresach suszy, w miarę możliwości stosowanie rozwiązań pozwalających na retencjonowanie wody w obszarach miejskich: zachowanie mozaiki powierzchni nieprzepuszczalnych z terenami biologicznie czynnymi (parki, ogrody, trawniki), które powinny być dodatkowo przystosowane do przechwytywania spływu wód opadowych również z sąsiednich terenów - profilowanie trawiastych powierzchni i koryt spływu, tworzenie zagłębień terenu, mokradeł, obszarów bioretencji), a także zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni przy pomocy środków technicznych ³⁶ . Projektowanie odwodnienia dróg umożliwiającego odprowadzanie dużych ilości wód deszczowych	Część tych działań nie jest możliwa do wprowadzenia na etapie kierunków zmiany „Studium”. W kierunkach zmiany „Studium...” - wprowadzono wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, który pozwoli na pozostawienie części terenów niezabudowanych. - pozostawiono w dotychczasowym użytkowaniu tereny leśne. - pozostawiono w dotychczasowych użytkowaniu najważniejsze ciągi i korytarze ekologiczne. - Nieliczne w skali gminy nowe zainwestowanie przewidziano przede wszystkim w ciągach już istniejącej zabudowy
Fale upałów	Unikanie przecinania, fragmentacji obszarów leśnych, kompleksów parkowych, zielonych terenów rekreacyjnych,	Zapisy zmiany „Studium.” pozostawiają w dotychczasowym użytkowaniu tereny zieleni leśnej, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych

³⁶ Z. Popek, ekspertyza pn.: Analiza możliwości zwiększenia retencji na obszarach zurbanizowanych w dorzeczu Wisły Środkowej – stan wiedzy i dalsze kierunki działań

	gdzie lokalny mikroklimat w okresie upałów może być szczególnie uciążliwy dla mieszkańców ³⁷ .	
Powódzie i osuwiska	Wyłączenie tego typu terenów z zainwestowania	Teren gminy znajduje się poza obszarami osuwiskowymi. Na terenie gminy występują tereny zagrożenia powodzią zgodnie ze Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - Etap I - rzeka Piwonia, nie zostały natomiast opracowane na ich podstawie mapy zagrożenia powodziowego, które określiłyby obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zatem na obecnym etapie nie zaistniała potrzeba wprowadzenia działań adaptacyjnych.
Emisja gazów cieplarnianych	Prowadzenie gospodarki niskoemisyjnej związanej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	W kierunkach zmiany „Studium” wprowadzono postulat dotyczący stosowania do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła ciepła np. zastosowanie pomp ciepła czy paneli słonecznych; Zakazano również pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazano stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

9. ZASOBY NATURALNE

W granicach obszaru objętego zmianą „Studium...” wg Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce stan na 31.XII.2016 r nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. W związku z powyższym można stwierdzić, że realizacja kierunków zmiany „Studium...” nie będzie miała wpływu na ten element środowiska przyrodniczego. Generalnie tereny leśne w obrębie gminy pozostają w dotychczasowym użytkowaniu. Potencjalnie możliwe jest wyłączenie tylko niewielkich fragmentów lasów co nie powinno wpłynąć znacząco negatywnie na ten element środowiska przyrodniczego. W miejscowości Białka fragmenty lasów wodochronnych (mapa.lublin.lasy.gov.pl) zostały wskazane w kierunkach „Studium...” jako przyszłe tereny przeznaczone dla zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji. Jednocześnie zapisane w „Studium...” główne kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej zakładają m.in. właściwą gospodarkę leśną na terenie lasów wodochronnych i w ich otoczeniu, nie powodującą osuszenia tych terenów.

10. DOBRA KULTURY I ZABYTKI

Zapisy w zmianie „Studium...” odnoszą się do istniejących na tym terenie zabytków i dóbr kultury. Zostały w nim uwzględnione:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- obszary i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków,
- stanowiska archeologiczne w ewidencji AZP,
- strefy ochrony konserwatorskiej

Działania te umożliwiają ochronę oraz zachowanie tych elementów w lokalnym krajobrazie kulturowym.

11. ZDROWIE LUDZI

Ewentualne zagrożenia dla zdrowia ludzi wynikające z kierunków zmiany „Studium...” mogą łączyć się z oddziaływaniami hałasowymi, funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych oraz obiektów hodowlanych. Istniejąca i projektowana zabudowa mieszkaniowa może być narażona na ewentualne uciążliwości akustyczne związane z eksploatacją istniejących dróg.

³⁷ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu regionalnego programu operacyjnego województwa zachodniopomorskiego 2014 – 2020. Fundeko Korbel, Krok-Baściuk sp.j.

Jednak na tym etapie jego intensywność trudno ocenić. Można jedynie przypuszczać, że ze względu na mało intensywne zainwestowanie gminy oraz brak dróg szybkiego ruchu nie należy się spodziewać w obrębie terenów chronionych ponadnormatywnego poziomu hałasu. Kierunki zmiany „Studium...” dopuszczają lokalizację obiektów hodowlanych. Niewątpliwie tego typu inwestycje mogą powodować pewne uciążliwości głównie odorowe. Każda taka inwestycja podlega regulacjom prawnym. Ważne jest zatem na etapie eksploatacji oraz realizacji, przestrzeganie przepisów odrębnych właściwych dla ww. instalacji. Wymagania zawarte w przepisach prawnych, tworzą system ochrony dla ludzi i środowiska naturalnego przed negatywnym oddziaływaniem obiektów o dużej koncentracji zwierząt oczywiście pod warunkiem, że będą one przestrzegane, poprawnie stosowane i egzekwowane. Wspomnieć należy również, że w zmianie „Studium...” wskazano, że na terenach RM, RM/MN, RM/U, RM/RU położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto w „Studium...” znajduje się wiele zapisów, które wpłyną pozytywnie na stan środowiska przyrodniczego w obszarze gminy a tym samym na zdrowie jej mieszkańców np. ograniczenie niskiej emisji powstającej w wyniku spalania węgla w piecach domowych i lokalnych kotłowniach, podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego, ograniczenie hałasu u źródła czy ograniczenie emitorów zanieczyszczeń wód.

Realizacja nowej zabudowy spowoduje także stopniowe ograniczanie przestrzeni, która obecnie w części ma charakter otwarty i ogólnodostępny dla penetracji.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego w granicach obszaru objętego opracowaniem są istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV. Zgodnie z zapisami zmiany „Studium...”, istniejąca sieć będzie ulegała rozbudowie w formie nowych stacji transformatorowych oraz kablowych sieci podziemnych (na terenach zurbanizowanych). Ustalone w przepisach odrębnych dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (50Hz lub odpowiednio 1kV/m) zawierać się będą w granicach ustalonych w przyszłości zapisami planu, stref potencjalnego przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego. Według „Programu rozwoju energetyki dla województwa lubelskiego” (2009 r.) na terenie gminy do roku 2020 planowana jest budowa stacji 110/SN wraz z wyprowadzeniem linii 110 kV przez LUBZEL Dystrybucja Sp. z o.o. Brak jest jednak bardziej szczegółowych informacji dotyczących inwestycji.

12. DOBRA MATERIALNE

Planowane działania mogą przyczynić się do wzrostu wartości dóbr materialnych. W sektorze prywatnym może nastąpić wzrost wartości nieruchomości na skutek przeznaczania terenów pod nowe inwestycje.

13. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE, KLIMAT AKUSTYCZNY

Wprowadzenie nowego zainwestowania może przyczynić się do wzrostu zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powietrza oraz natężenia hałasu. Zjawiska te będą następstwem ogólnego wzrostu poziomu hałasu w środowisku związanego z wzrostem liczby użytkowników przedmiotowego obszaru. Intensywność tych zjawisk (czyli prognozowany wzrost) trudno ocenić w chwili obecnej. Można przypuszczać, że nastąpi np. niewielki wzrost emisji spalin samochodowych, jako następstwa wzrostu natężenia ruchu drogowego na skutek dojazdu do nowopowstałych terenów budowlanych. Biorąc pod uwagę kierunki zmiany „Studium...” przewidziano m.in. ograniczenie niskiej emisji powstającej w wyniku spalania węgla w piecach domowych i lokalnych kotłowniach; stosowanie do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła ciepła np. zastosowanie pomp ciepła czy paneli słonecznych. Zakazano także pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu. W związku z powyższym można przyjąć, że przy zastosowaniu się do wymogów zawartych w przepisach odrębnych oraz w kierunkach

zmiany „Studium.” nie należy się spodziewać wzrostu parametrów jakości powietrza w terenie opracowania oraz jego sąsiedztwie do poziomu wyższego niż dopuszczalne.

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku na terenach o określonym przeznaczeniu i charakterze zagospodarowania jest normowany przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W rozporządzeniu każdy rodzaj terenu ma przypisane wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu dla różnych przedziałów czasu. Wg ww. rozporządzenia tereny znajdujące się w obrębie opracowania podlegające ochronie akustycznej kwalifikują się jako tereny przeznaczone: na cele mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe oraz na cele rekreacyjno - wypoczynkowe.

Planowane nowe tereny budowlane, nie powinny generować ponadnormatywnego poziomu hałasu. Oczywiście nastąpi zmiana lokalnego klimatu akustycznego. Będzie to spowodowane koniecznością obsłużenia komunikacyjnego tych terenów. Nasilenie nastąpi głównie na skutek uciążliwości powodowanych przez samochody, które będą dojeżdżać do nowo powstałych terenów inwestycyjnych. Nie powinno to jednak stanowić zagrożenia związanego z ponadnormatywnymi uciążliwościami akustycznymi.

Źródłem hałasu w obrębie opracowania mogą być również procesy technologiczne które będą prowadzone w zakładach produkcyjnych, które zostały wyznaczone w kierunkach zmiany „Studium.”. Hałas przemysłowy charakteryzuje się długotrwałością występowania oraz dużym natężeniem w krótkim czasie, jest hałasem lokalnym. Jednak skala zagrożeń hałasem przemysłowym na terenie gminy nie jest duża. Ewentualnych uciążliwości w obrębie opracowania można się spodziewać jedynie na terenach mieszkaniowych, które bezpośrednio graniczą z terenami usługowo-produkcyjnymi (np. Żmiarki, Leitnie). Działaniami redukującymi emisję hałasu są min: ekrany akustyczne, obudowy dźwiękochłonno--izolacyjne, tłumiki akustyczne, itd. Wybór odpowiedniej metody redukcji hałasu jest możliwy po szczegółowym zapoznaniu się z procesami technologicznymi lokalizowanego zakładu, co nie jest możliwe na etapie realizacji zmiany „Studium...”.

14. WYTWARZANIE ODPADÓW

W obrębie obszarów objętych zmianą „Studium...” będą wytwarzane odpady komunalne i przemysłowe być może również medyczne. Ilość odpadów wytwarzanych przez użytkowników terenów niewątpliwie wzrośnie w stosunku do stanu obecnego po realizacji kierunków zmiany Studium..., które przewidują inwestycje na tych terenach. Nie przewiduje się wytwarzania odpadów z grupy niebezpiecznych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami każdy wytwórca odpadów jest zobowiązany do prowadzenia gospodarki odpadami we własnym zakresie, zgodnie z wymaganiami określonymi w uchwale rady gminy dotyczącej utrzymania czystości i porządku w gminie.

XII.ZMIANY, KTÓRE WYSTĄPIĄ NA SKUTEK REALIZACJI ZMIANY „STUDIUM...”

Analiza ustaleń kierunków zmiany „Studium.”, będącego przedmiotem niniejszego opracowania pozwala określić zmiany, jakie wprowadza ten projekt w możliwe przyszłe zagospodarowanie obszaru. Wprowadzane zmiany polegają przede wszystkim na wyznaczeniu nielicznych w skali gminy nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną oraz układ komunikacyjny. Są one wyznaczone w ciągach istniejącej zabudowa oraz na terenach otwartych, aktywnych przyrodniczo.

W związku z przyszłą realizacją projektowanych kierunków rozwoju terenów prognozuje się następujące zmiany i skutki:

TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

<u>Zmiany</u>	<u>Zasięg</u>	<u>Charakter</u>	<u>Skutki negatywne</u>	<u>Skutki pozytywne</u>
Powierzchnia biologicznie czynna	lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Wyłączenie części terenu z jego aktywnej dotychczas biologicznie roli.	Określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIU UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

<u>Zmiany</u>	<u>Zasięg</u>	<u>Charakter</u>	<u>Skutki negatywne</u>	<u>Skutki pozytywne</u>
Powierzchnia ziemi, gleby	lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni odwracalny bezpośredni	Przekształcenie powierzchni ziemi. Degradacja gleb. Likwidacja pokryw glebowej.	-
Przekształcenie krajobrazu	lokalny	trwały bezpośredni	Nastąpi zmiana walorów krajobrazu na terenach dotąd otwartych a obecnie wyznaczonych w kierunkach „Studium.” pod zainwestowanie	Wprowadzenie w kierunkach zmiany „Studium.” zasad kształtowania wysokości wpłynie pozytywnie na zachowanie harmonii w krajobrazie.
Emisja hałasu	lokalny	trwały bezpośredni	Realizacja zabudowy w terenach dotąd niezurbanizowanych może wprowadzić pewne zmiany klimatu akustycznego związane ze wzmożonym ruchem komunikacyjnym.	W wyniku realizacji tych funkcji nie należy się spodziewać ponadnormatywnego poziomu hałasu.
Emisja zanieczyszczeń powietrza	lokalny, w pasie robót	chwilowy bezpośredni	Ewentualne uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń powietrza podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych w związku z dostawą sprzętu i materiałów budowlanych	W zmianie „Studium...” przewidziano rozwiązania dotyczące stosowania nieuciążliwych czynników grzewczych w celu ograniczenia efektu „niskiej emisji”.
Zanieczyszczenie wód na skutek zrzutu ścieków	ponadlokalny	bezpośredni	Potencjalna możliwość występowania zanieczyszczenia wód na skutek braku sieciowej kanalizacji sanitarnej.	-
Ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu	Lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Zmniejszenie powierzchni nieutwardzonej i zastąpienie jej typową, występującą w obszarach zurbanizowanych - przy utwardzeniu ewentualnych dróg wewnętrznych, dojazdowych i parkingów.	-
Powstawanie odpadów niebezpiecznych i komunalnych	lokalny	trwały bezpośredni	-	Zagospodarowanie odpadów zgodnie z kierunkami rozwoju zawartymi w zmianie „Studium...” będzie gwarantem właściwej gospodarki odpadami.
Szata roślinna i świat zwierzęcy	lokalny	odwracalny bezpośredni	Ubytek w istniejącym drzewostanie w przypadku realizacji obiektów liniowych i kubaturowych na terenach zadrzewionych i leśnych. Występowanie zwierząt zostanie ograniczone do terenów biologicznie czynnych.	Zwiększenie ilości zieleni. Realizacja ogródków przydomowych w ramach zainwestowania wyznaczonego na terenach otwartych. Rozszerzenie strefy korzystniejszych warunków dla przebywania ptaków. Powstanie nowych zbiorowisk kulturowych. Określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych.
Zabytki i dziedzictwo kulturowe	lokalny	pośredni	-	W wyniku prac archeologicznych poprzedzających zabudowę w granicach stref ochrony zabytków archeologicznych mogą zostać dokonane cenne odkrycia, będące częścią dóbr kultury narodowej

TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ, PRODUKCYJNEJ

<u>Zmiany</u>	<u>Zasięg</u>	<u>Charakter</u>	<u>Skutki negatywne</u>	<u>Skutki pozytywne</u>
Powierzchnia biologicznie czynna	Lokalny na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Wyłączenie znacznej części terenu z jego aktywnej dotychczas biologicznie roli.	Określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych.
Powierzchnia ziemi, gleby	lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Przekształcenie powierzchni ziemi. Degradacja gleb. Likwidacja pokryw glebowej.	-
Przekształcenie krajobrazu	lokalny	trwały bezpośredni	Nastąpi zmiana walorów krajobrazu na terenach dotąd otwartych a obecnie wyznaczonych w Studium pod zainwestowanie.	Wprowadzenie w kierunkach zmiany „Studium.” zasad kształtowania wysokości wpłynie pozytywnie na zachowanie harmonii w krajobrazie.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIU UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

Zmiany	Zasięg	Charakter	Skutki negatywne	Skutki pozytywne
Emisja hałasu	lokalny	trwały bezpośredni	Realizacja zainwestowania w terenach dotąd niezurbanizowanych może wprowadzić zmiany klimatu akustycznego związane ze wzmożonym ruchem komunikacyjnym oraz procesami technologicznymi	-
Emisja zanieczyszczeń powietrza	lokalny, w pasie robót	chwilowy bezpośredni	Ewentualne uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń powietrza podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych w związku z dostawą sprzętu i materiałów budowlanych	Wobec ustalenia zakazującego pozyskiwanie energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazującego stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń stopień zanieczyszczenia powietrza nie powinien przekroczyć dopuszczalnych wskaźników określonych w przepisach odrębnych.
		trwały bezpośredni	Potencjalna możliwość emisji substancji odporowych w przypadku lokalizacji obiektów hodowlanych.	-
Zanieczyszczenie wód na skutek zrzutu ścieków	ponadlokalny	bezpośredni	Potencjalna możliwość występowania zanieczyszczenia na terenach nie posiadających sieci kanalizacji sanitarnej	-
Ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu	lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Znaczne zmniejszenie powierzchni nieutwardzonej i zastąpienie jej typową, występującą w obszarach zurbanizowanych - przy utwardzeniu ewentualnych dróg wewnętrznych, dojazdowych i parkingów.	-
Powstawanie odpadów niebezpiecznych i komunalnych	lokalny	trwały bezpośredni	-	Zagospodarowanie odpadów zgodnie z kierunkami rozwoju zawartymi w zmianie „Studium...” będzie gwarantem właściwej gospodarki odpadami.
Szata roślinna i świat zwierząt	lokalny	bezpośredni	Ubytek w istniejącym drzewostanie w przypadku realizacji obiektów liniowych i kubaturowych na terenach zadrzewionych.	Powstanie nowych zbiorowisk kulturowych w przypadku realizacji zieleni urządzonej i izolacyjnej na terenach inwestycyjnych. Określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych.
	ponadlokalny	pośredni	Potencjalne obniżenie zdrowotności i żywotności organizmów.	-
Zabytki i dziedzictwo kulturowe	lokalny	pośredni	-	W wyniku prac archeologicznych poprzedzających zabudowę w granicach stref ochrony zabytków archeologicznych mogą zostać dokonane cenne odkrycia, będące częścią dóbr kultury narodowej

TERENY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Zmiany	Zasięg	Charakter	Skutki negatywne	Skutki pozytywne
Powierzchnia biologicznie czynna	lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Wyłączenie części terenu z jego aktywnej dotychczas biologicznej roli.	-
Powierzchnia ziemi, gleby	lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Zmiana ukształtowania powierzchni ziemi Degradacja gleb. Likwidacja pokrywy glebowej.	-
Emisja hałasu	lokalny	trwały bezpośredni	Potencjalny wzrost emisji hałasu związanego z pracą urządzeń technicznych i obsługą komunikacyjną tych terenów.	-

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIU UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

<u>Zmiany</u>	<u>Zasięg</u>	<u>Charakter</u>	<u>Skutki negatywne</u>	<u>Skutki pozytywne</u>
Powierzchnia biologicznie czynna	lokalny, na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie	trwały bezpośredni	Wyłączenie części terenu z jego aktywnej dotychczas biologicznie roli.	-
Emisja zanieczyszczeń powietrza	lokalny, w pasie robót	chwilowy bezpośredni	Ewentualne uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń powietrza podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych w związku z dostawą sprzętu i materiałów budowlanych.	Możliwość poprawy stanu i funkcjonowania środowiska w wyniku modernizacji istniejących i realizacji nowych przedsięwzięć oczyszczalni ścieków.
	ponadlokalny	długoterminowy	Potencjalna możliwość emisji substancji zapachowych.	
Zanieczyszczenie wód	ponadlokalny	bezpośredni	Potencjalna możliwość wprowadzenia do odbiorników wód nieoczyszczonych, przenikanie do wód gruntowych skażeń chemicznych i biologicznych.	
Ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu	lokalny	trwały bezpośredni	Zmniejszenie powierzchni nieutwardzonej i zastąpienie jej typową, występującą w obszarach zurbanizowanych - przy utwardzeniu ewentualnych dróg wewnętrznych, dojazdowych i parkingów.	-
Powstawanie odpadów niebezpiecznych i komunalnych	lokalny	trwały bezpośredni	-	Zagospodarowanie odpadów zgodnie z kierunkami rozwoju zawartymi w zmianie „Studium...” będzie gwarantem właściwej gospodarki odpadami.
Szata roślinna i świat zwierząt	lokalny	bezpośredni	Ubytek w istniejącym drzewostanie w przypadku realizacji obiektów liniowych i kubaturowych na terenach zadrzewionych.	-
	ponadlokalny	pośredni	Potencjalne obniżenie zdrowotności i żywotności organizmów	-

KOMUNIKACJA

<u>Zmiany</u>	<u>Zasięg</u>	<u>Charakter</u>	<u>Skutki negatywne</u>	<u>Skutki pozytywne</u>
Powierzchnia biologicznie czynna	ponadlokalny	trwały bezpośredni	Wyłączenie części terenu z jego aktywnej dotychczas biologicznie roli. Przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych.	-
Powierzchnia ziemi, gleby	ponadlokalny	trwały bezpośredni	Zmiana ukształtowania powierzchni ziemi. Degradacja gleb. Likwidacja pokrywy glebowej.	-
Emisja hałasu	ponadlokalny	trwały bezpośredni	Wzrost emisji hałasu.	-
Emisja zanieczyszczeń powietrza	lokalny, w pasie robót	chwilowy bezpośredni	Ewentualne uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń powietrza podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych w związku z dostawą sprzętu i materiałów budowlanych.	-
	ponadlokalny	bezpośredni	Potencjalne uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń powietrza podczas eksploatacji dróg - pochodzące z emisji spalin samochodowych.	
Zanieczyszczenie wód	ponadlokalny	bezpośredni	Potencjalna możliwość wprowadzenia do odbiorników wód nieoczyszczonych, przenikanie do wód gruntowych skażeń chemicznych w przypadku niezastosowania systemu podczyszczania wód opadowych z jezdni.	-
Ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu	ponadlokalny	trwały bezpośredni	Zmniejszenie powierzchni nieutwardzonej i zastąpienie jej typową, występującą przy utwardzeniu dróg i parkingów.	-

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIU UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

Zmiany	Zasięg	Charakter	Skutki negatywne	Skutki pozytywne
Powstawanie odpadów niebezpiecznych	ponadlokalny	pośredni	Potencjalna możliwość powstawania odpadów niebezpiecznych podczas eksploatacji układu komunikacyjnego, na skutek awarii i wypadków pojazdów przewożących substancje niebezpieczne	-
Szata roślinna i świat zwierzęcy	lokalny	trwały bezpośredni	Ubytek w istniejącym drzewostanie w przypadku realizacji obiektów liniowych i kubaturowych na terenach zadrzewionych. Tworzenie barier dla migracji zwierząt.	-
	ponadlokalny	pośredni	Potencjalne obniżenie zdrowotności i żywotności organizmów.	

TERENY OTWARTE - STREFA PRZYRODNICZA

Zmiany	Charakter	Skutki negatywne	Skutki pozytywne
Powierzchnia biologicznie czynna	bezpośredni	-	Nie nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej
Powierzchnia ziemi, gleby	bezpośredni	-	Pozostawienie większości terenów wyznaczonych w ramach strefy w dotychczasowym użytkowaniu.
Krajobraz	bezpośredni	-	Nie nastąpi obniżenie wartości krajobrazu
Emisja hałasu	bezpośredni	-	Proponowane w ww. strefie funkcje nie będą istotnym źródłem hałasu
Emisja zanieczyszczeń powietrza	bezpośredni	-	Proponowane w ww. strefie funkcje nie będą powodować emisji zanieczyszczeń powietrza
Zanieczyszczenie wód	pośredni	Potencjalna możliwość zanieczyszczania wód w przypadku stosowania do upraw nawozów mineralnych i organicznych oraz chemicznych środków ochrony roślin	-
infiltracja wód opadowych do gruntu	bezpośredni	-	Swobodny spływ wód opadowych do gruntu
Powstawanie odpadów niebezpiecznych	pośredni	Potencjalna możliwość wystąpienia odpadów niebezpiecznych w rolnictwie (pozostałości ze środków ochrony roślin i nawozów)	-
Powstawanie odpadów komunalnych	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Szata roślinna	bezpośredni	-	Zachowanie naturalnych zespołów zieleni Zachowanie istniejących powiązań przyrodniczych (np. korytarzy ekologicznych i sięgaczy).
Zabytki i dziedzictwo kulturowe	pośredni	-	W wyniku prac archeologicznych poprzedzających zabudowę w granicach stref ochrony zabytków archeologicznych mogą zostać dokonane cenne odkrycia, będące częścią dóbr kultury narodowej

XIII. USTALENIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W sporządzanej zmianie „Studium.” zaproponowano szereg ustaleń mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Rozwiązania te powinny zminimalizować lub ograniczyć ewentualne niekorzystne oddziaływania. Są one kom-

promisem pomiędzy rozwojem gospodarczym i przestrzennym gminy a uwarunkowaniami stanu istniejącego i wymogami ochrony środowiska.

Dla ograniczenia ewentualnych niekorzystnych oddziaływań mogących się pojawić w skutkach realizacji kierunków zmiany „Studium.”, odwołuje się do przepisów odrębnych dla terenów, które podlegają ochronie prawnej oraz proponuje się dodatkowe działania ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko:

1. wszelkie prace budowlane, związane z realizacją zmiany „Studium...”, należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami i w sposób maksymalnie ograniczający negatywne skutki dla środowiska;
2. stosowanie w trakcie prac budowlanych urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń;
3. podczyszczanie wód opadowych potencjalnie zanieczyszczonych przed wprowadzeniem do odbiornika zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
4. zastosowanie źródeł ekologicznych w celach grzewczych;
5. na terenach przeznaczonych dla działalności produkcyjno-usługowej sąsiadujących z zabudową mieszkaniową wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej;
6. ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pochodzących ze źródeł przemysłowych i usługowych w taki sposób, aby nie powodować przekroczenia standardów jakości środowiska;
7. dopuszczone w kierunkach zmiany „Studium...” zbiorniki bezodpływowe na ścieki sanitarne powinny posiadać atest szczelności i powinny być okresowo opróżniane taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego;
8. realizacja kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Białka;
9. instalowanie urządzeń ochronnych na emitorach w zakładach produkcyjnych;
10. zharmonizowanie form architektonicznych z krajobrazem oraz podporządkowanie rozwiązań technicznych: budowli i urządzeń infrastruktury technicznej ochronie walorów krajobrazowych środowiska.

XIV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU

Dla projektowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji kierunków zmiany „Studium...”, z uwagi na miejscowy zasięg, wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o ochronie środowiska, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

XV. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce m.in. poprzez egzekwowanie odpowiednich aktów prawnych, w tym również tych stanowiących bezpośrednie wdrożenie dyrektyw unijnych (choćby ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Cele ochrony środowiska określone są w strategicznych dokumentach programowych i ustawowych, zarówno w tych o znaczeniu krajowym, jak i regionalnym i lokalnym. Podstawowymi dokumentami określającymi zasady zrównoważonego rozwoju oraz traktującymi o szeroko pojętej ochronie środowiska, są:

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030;

Polska 2025 - długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (2000 r.);

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020,

Cele ochrony środowiska określone są w strategicznych dokumentach programowych i ustawowych, zarówno w tych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym, jak i regionalnym i

lokalnym. Poniżej, w tabeli przedstawiono w jaki sposób strategiczne cele ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, określone w Programie ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020, Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Protokole z Kioto zostały uwzględnione w projekcie zmiany „Studium...”.

Tabela. nr 1. Sposoby uwzględnienia w projekcie zmiany Studium celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM	
Program ochrony środowiska województwa lubelskiego	Zapisy w „Studium...”:
Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej województwa, a także rozwój trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz wdrożenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody	Objęto ochroną wszystkie obiekty i obszary przyrodnicze na podstawie ustawy o ochronie przyrody zachowanie różnorodności biologicznej zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego ochrona walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody utrzymanie zadrzewień śródpolnych zwiększenie lesistości gminy poprzez umożliwienie zalesiania gruntów ornych klas V-VI i nieużytków właściwa gospodarka leśna na terenie lasów wodochronnych i w ich otoczeniu, nie powodująca osuszenia tych terenów
Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii;	ograniczenie niskiej emisji powstającej w wyniku spalania węgla w piecach domowych i lokalnych kotłowniach stosowanie odpowiednich rozwiązań w zakresie ogrzewania: jako priorytet należy stosować podłączenie do lokalnych sieci ciepłowniczych, a w przypadku braku takiej możliwości, stosować ogrzewanie elektryczne lub wykorzystywać paliwa sprzyjające środowisku; podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego obowiązek instalowania urządzeń ochronnych na emitorach w zakładach przemysłowych prowadzenie monitoringu jakości powietrza
Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego	ograniczenie hałasu u źródła, optymalizowanie prędkości strumienia pojazdów, poprawę stanu nawierzchni dróg, rozbudowę ekologicznych form transportu - ścieżki rowerowe, eliminację uciążliwości hałasu wzdłuż arterii komunikacyjnej poprzez odpowiednie kształtowanie przestrzeni w terenach przyległych do dróg wojewódzkich (ograniczanie możliwości rozwoju zabudowy w ich otoczeniu).
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych województwa oraz zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą	ograniczenie stosowania środków nawożenia w rolnictwie ograniczenie emitorów zanieczyszczeń wód, Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, w tym stworzenie warunków do segregacji Wprowadzenie zakazów, nakazów i ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w granicach stref ochronnych ujęć wód Zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.
Ograniczenie ilości odpadów kierowanych do składowania, zapobieganie powstawaniu odpadów, zwiększenie poziomu recyklingu odpadów i przygotowania do ponownego użycia, zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie.	utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy, ze wskazaniem lokalizację tych punktów na terenach produkcyjnych i usługowych objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów; likwidacja dzikich wysypisk, występujących głównie w obszarach cennych przyrodniczo i wzdłuż dróg oraz przeciwdziałanie powstawaniu nowych wysypisk
Optimalizacja wykorzystania zasobów kopalin oraz ograniczenie presji na środowisko w trakcie prowadzenia geologicznych prac poszukiwawczych i rozpoznawczych oraz w trakcie eksploatacji złóż kopalin	W obrębie gminy nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych
CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM	

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO KISTUDIU UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DĘBOWA KŁODA**

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:	Zapisy w „Studium...”:
Zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska.	zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.
	podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego
	stosowanie odpowiednich rozwiązań w zakresie ogrzewania: jako priorytet należy stosować podłączenie do lokalnych sieci ciepłowniczych, a w przypadku braku takiej możliwości, stosować ogrzewanie elektryczne lub wykorzystywać paliwa sprzyjające środowisku;
	obowiązek instalowania urządzeń ochronnych na emitorach w zakładach przemysłowych
	zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej terenów przeznaczonych w Studium.... na cele budowlane.
	objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów;
	wprowadzono ograniczenia w zakresie intensywności wykorzystania terenu poprzez określenie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej wymaganej do zachowania; oraz współczynnika intensywności zabudowy wymaganego do zachowania.
	ustalono zachowanie i ochronę istniejącej sieci rzecznej oraz zbiorników wodnych i stawów.
	ochroną przed zainwestowaniem objęto tereny otwarte wskazane w Studium...
Ochrona zdrowia ludzkiego.	stosowanie do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła ciepła np. zastosowanie pomp ciepła czy paneli słonecznych;
	Wskazano na konieczność odpowiedniego kształtowanie przestrzeni w terenach przyległych do systemów transportowych
	Wskazano, że przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczając tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, należy każdorazowo wskazać, które z nich należą do poszczególnych rodzajów terenów zróżnicowanych ze względu na poziom hałasu. Jeżeli wyznaczony w planie teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów chronionych akustycznie uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przevažającego rodzaju terenu. Terenami chronionymi akustycznie są:
	- tereny szpitali poza miastem, - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, - tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, - tereny domów opieki społecznej, - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, - tereny zabudowy zagrodowej, - tereny rekreacyjno - wypoczynkowe, - tereny mieszkaniowo - usługowe.
	instalowania urządzeń ochronnych na emitorach w zakładach przemysłowych
	wskazano, że na terenach RM, RM/MN, RM/U i RM/RU położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM	
Protokół z Kioto:	Kierunki zagospodarowania zmiany „Studium...”:
Badanie, wspieranie, rozwój oraz zwiększanie wykozystania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania dwutlenku węgla oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych dla środowiska.	Ustalono możliwość zaopatrzenia w ciepło w oparciu o źródła lokalne, zasilane gazem ziemnym przewodowym, węglem, koksem, olejem lekkim, gazem płynnym, energią elektryczną, drewnem lub w oparciu o odnawialne źródła ciepła (np. energię słoneczną czy pompy ciepła).
	Ustalono zakaz pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakaz stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

Reasumując, należy stwierdzić, że cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, międzynarodowym i krajowym zostały uwzględnione w kierunkach zmiany „Studium.” dla którego sporządzona została niniejsza prognoza.

XVI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi zespół zapisów, ustalonych i uzgodnionych jako nienaruszalne uwarunkowania i kierunki zagospodarowania. Jest koncepcją spójną i całościową. W studium formułuje się zasady polityki przestrzennej miasta, wsi, jednostki osadniczej oraz integruje dokumenty programowe i wizje związane z rozwojem gospodarczym i społecznym jednostki osadniczej. „Studium.....” jest dokumentem poprzedzającym wykonanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia Studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Ustalenia Studium koncentrują się na najważniejszych problemach gospodarki przestrzennej (choćby z racji skali opracowania, wymogów problematyki), i nie rozwiązują wszystkich możliwych kwestii szczegółowych, te wskazane są do rozstrzygnięć w opracowaniach bardziej szczegółowych np. planach miejscowych, studiach problemowych, koncepcyjnych, branżowych, operacyjno-realizacyjnych itd. Kierunki zagospodarowania przestrzennego wyznaczono uwzględniając dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenu. Wyznaczenie nowych obszarów pod zainwestowanie związane jest z wnioskami złożonymi przez lokalną społeczność o zmianę funkcji terenu. Inną przesłanką wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych było uzupełnienie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy.

XVII. STRESZCZENIE

Zgodnie z uchwałą podjętą przez Radę Gminy Dębowa Kłoda przystąpiono do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Dębowa Kłoda. Sporządzony projekt zmiany „Studium...” przewiduje przekształcenie zainwestowania na niewielkich fragmentach gminy w sposób umożliwiający, wyznaczenie nowych terenów budowlanych.

Prognoza została sporządzona na podstawie Ustawy z dnia 3.10.2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Podstawowym celem prognozy jest, analiza ustaleń powyższego projektu zmiany „Studium...” poprzez określenie przewidywanych zmian w środowisku przyrodniczym w wyniku realizacji tych ustaleń i projektowanego sposobu użytkowania terenu oraz ocena skutków ewentualnych zmian. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych w kierunkach „Studium.”, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja tych kierunków na środowisko.

W przedmiotowym opracowaniu wykazano powiązania zmiany „Studium...” z innymi dokumentami tj. z „Koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju 2030” (KPZK 2030), „Strategią rozwoju województwa lubelskiego 2020”, „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego”, Audytem turystyczny województwa lubelskiego, Strategią rozwoju powiatu parczewskiego na lata 2014-2020 oraz Strategią rozwoju lokalnego gminy Dębowa Kłoda na lata 2015-2020.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu:

Zalecaną metodą analizy skutków realizacji kierunków zmiany „Studium...”, wynikającą z prognozy, jest prowadzenie wymaganego monitoringu poprzedzone pełną informacją na temat realizowanych inwestycji, które wynikają z postanowień zmiany „Studium.” w celu identyfikacji powiązań przyczynowo skutkowych. Prowadzony monitoring powinien obejmować: monitoring hałasu, powietrza, wód i ścieków, biomonitoring.

Kierunki zmiany „Studium...”

Na obszarze objętym analizowaną uchwałą zmiana „Studium...” wyodrębnia następujące podstawowe typy terenów wyróżnione ze względu na sposób użytkowania:

- **RM** tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej;
- **RM/ML** tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z zabudową letniskową;

- **RM/MN** tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- **RM/U** tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej z usługami;
- **RM/RU** tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej i pod tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych i hodowlanych;
- **MN** tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- **MN/ML** tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową letniskową;
- **MN/U** tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami;
- **MW** tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- **U** tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej;
- **UTS** tereny przeznaczone dla zabudowy usług turystyki, sportu i rekreacji;
- **PU** tereny przeznaczone dla zabudowy produkcyjno-usługowej;
- **RU** tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, ogrodniczych i hodowlanych;
- **ZL/U** tereny przeznaczone dla zabudowy usługowej związanej z leśnictwem;
- **ML** tereny przeznaczone dla zabudowy rekreacji indywidualnej;
- **LS** tereny przeznaczone dla zabudowy rekreacji indywidualnej;
- **ZP** tereny zieleni urządzonej;
- **ZC** tereny przeznaczone na cmentarze;
- **ZCH** tereny nieczynnych cmentarzy historycznych,
- **IT** tereny przeznaczone dla infrastruktury technicznej;

W Zmianie „Studium...” wyodrębniono również tereny otwarte tj. tereny rolne, łąk i pastwisk, tereny lasów, gruntów zadrzewionych i zakrzewionych oraz tereny wód powierzchniowych.

W prognozie przybliżono najbardziej istotne kierunki zmiany „Studium...” z zakresu zagospodarowania przestrzennego, dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury, infrastruktury technicznej, komunikacji. Oceniono je w kontekście wymogów ochrony środowiska, stwierdzając, że cyt.: „ustalenia kierunków zmiany „Studium.” respektują wymogi określone w przepisach ogólnych i szczegółowych z zakresu ochrony środowiska”.

Charakterystyka i ocena istniejącego zagospodarowania oraz środowiska przyrodniczego i krajobrazu obszarów objętych zmianą „Studium...” i terenów sąsiednich

Gmina Dębowa Kłoda jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa lubelskiego w powiecie parczewskim. Składa się z 20 sołectw. Ma charakter typowo rolniczy. Co spowodowało, że na jej wiejskim obszarze dominują wolno stojące budynki mieszkalne, będące elementem siedliska rolnego. Podstawową formą mieszkalnictwa jest zabudowa zagrodowa usytuowana w ciągach zabudowy wzdłuż dróg po ich obu stronach, uzupełniona zabudową rozproszoną. Na przedmiotowym obszarze nie występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego. W gminie występują dwa podstawowe typy rzeźby: mało zarysowane, rozległe, płytkie doliny (rzek Piwonia, Konotopa, Kodenianka, Żylawa) z mniejszymi dolinami ich dopływów oraz płaty równiny akumulacji wodnolodowcowej pomiędzy nimi. Pod względem geologicznym obszar gminy znajduje się w obrębie zapadliska Podlaskiego, którego podłoże zbudowane jest z osadów kredowych i trzeciorzędowych, przykrytych osadami czwartorzędownymi o miąższości kilkudziesięciu metrów. Gleby pokrywające gminę zaliczane są do gleb pseudobielicowych, bielicowych, brunatnych wylugowanych oraz gleb pochodzenia organicznego. Głównym elementem układu hydrograficznego są rzeki Piwonia, Konotopa, Kodenianka, Żylawa, uzupełniane przez sieć cieków (strumieni). Fauna i Flora ze względu na istnienie w gminie obszarów chronionych reprezentowana jest oprócz gatunki pospolitych również przez gatunki chronione (szczególnie w południowo-zachodniej części gminy).

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia kierunków zmiany „Studium.”. Ocena stanu środowiska, jego odporności na degradację, zdolność regeneracji

Środowisko przedmiotowego obszaru przeanalizowane zostało również pod kątem diagnozy istniejących problemów i zagrożeń, które mogą mieć znaczenie z punktu widzenia kierunków zmiany „Studium.”. Stwierdzono, że na stan sanitarny obszaru rzutuje ruch komuni-

kacyjny i niskie emitery okolicznych palenisk domowych opartych o piece opalane węglem oraz emisja punktowa z nielicznych zakładów produkcyjnych. Przytoczone wyniki badań wskazują na występowanie dopuszczalnych przekroczeń stężeń pyłu PM_{2,5}, PM₁₀ (przekroczenia 24-godzinne), ozonu (niedotrzymanie poziomu w przypadku celu długoterminowego) i benzo(a)pirenu (2017).

Elementami które stanowią główną uciążliwość akustyczną omawianych terenów i ich sąsiedztwa są istniejące ciągi komunikacyjne w szczególności drogi wojewódzkie nr 818 i 819.

Zagrożeniem dla jakości wód na opisywanym obszarze może być emisja ścieków ze źródeł punktowych i rozproszonych. Ścieki komunalne z obszaru gminy odprowadzane są za pośrednictwem rozwiązań indywidualnych w postaci zbiorników na nieczystości ciekłe lub przydomowych oczyszczalni ścieków. W związku z powyższym ścieki komunalne wytwarzane w obszarze opracowania potencjalnie mogą stanowić zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku ewentualnej nieszczelności stosowanych zbiorników bezodpływowych. Jednak przy zachowaniu wymogów przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska i prawa wodnego zagrożenie dla wód jest minimalne, a zmiany parametrów ich jakości mało prawdopodobne.

Na terenie gminy w miejscowości Lubiczyn zinwentaryzowano składowisko odpadów. Składowisko jest wyposażone w nowoczesne maszyny i urządzenia a podłoże uszczelnione geomatą bentonitową i folią PEHD³⁸. Posiada również drenaż odcieku, barierę biologiczną i brodzik. Nie należy się zatem spodziewać zagrożenia dla środowiska z tego tytułu.

Prowadzona tutaj gospodarka rolna jest intensywna. Można się zatem spodziewać, że może wystąpić potencjalne zagrożenie dla wód na skutek spływów powierzchniowych z pól uprawnych, nawozów sztucznych, głównie fosforanów.

W obrębie gminy nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych nie występują również tereny górnicze. Zgodnie z zapisami zmiany „Studium...” na terenie gminy występują tereny zagrożenia powodzią. Zgodnie ze Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - Etap I - rzeka Piwonia, nie zostały natomiast opracowane na ich podstawie mapy zagrożenia powodziowego, które określiłyby obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z art. 549 i 550 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, do czasu ich sporządzenia jako obszary szczególnego zagrożenia traktowane są te ujawnione w Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - Etap I - rzeka Piwonia.³⁹

Ocena przewidywanych przekształceń środowiska przyrodniczego. Zmiany, które wystąpią na skutek realizacji zmiany „Studium...”

Identyfikacja i ocena przewidywanych oddziaływań obejmowała oddziaływania na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. W toku prowadzonych analiz, stwierdzono, iż realizacja kierunków zmiany „Studium...” skutkować będzie następującymi zjawiskami: wyłączeniem części terenu z jego aktywnej - dotychczas biologicznie roli, przekształceniem powierzchni ziemi na potrzeby posadowienia zabudowy oraz elementów układu komunikacyjnego, degradacją gleb i zniszczeniem pokrywy glebowej, zmianą charakteru zainwestowania, emisją hałasu w związku z realizacją zainwestowania w terenach dotąd niezurbanizowanych, emisją gazów i pyłów do powietrza w trakcie prowadzenia prac budowlanych, wytwarzaniem odpadów i ścieków, potencjalnym ubytkiem drzewostanu w zarysie lokalizacji obiektów liniowych i kubaturowych. Należy zauważyć, iż powyższe zmiany będą zachodziły sukcesywnie w miarę powstawania inwestycji w tym terenie. Przewidywane oddziaływania rozpatrywane były również pod kątem obszarów Natura 2000 i innych obszarów podlegających ochronie. Na obecnym etapie stwierdzono, że po uwzględnieniu zapisów zmiany „Studium...” odnoszących się do zasad zagospodarowania na terenach obszarów NATURA 2000 w wyniku realizacji kierunków zmiany „Studium...” *nie należy się spodziewać, że wystąpi znacząco negatywne oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 znajdujących się w obszarze opracowania oraz integralność tych obszarów. Jednocześnie*

³⁸ Gmina Dębowa Kłoda Strategia Rozwoju Lokalnego 2015-2020

³⁹ Pismo Państwowego Gospodarstwa Rolnego, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie nr LU.RPP.610.14.2018.MB z dnia 31.01.2018 r.

wskazując, że na kolejnych etapach prowadzenia procesów inwestycyjnych, należałoby przeprowadzić dalsze analizy w tym kierunku. Nie wystąpi również znacząco negatywne oddziaływanie na inne obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną, występujące na terenie gminy.

Ustalenia mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W prognozie wskazano szereg działań, których realizacja przyniesie, ograniczanie negatywnych oddziaływań. Wskazany katalog działań obejmuje zarówno te, które uwzględniono w kierunkach zmiany Studium..., jak i inne, dodatkowe.

W prognozie wykazano również, że realizacja kierunków zmiany „Studium...” nie będzie skutkować transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

W niniejszym opracowaniu przedstawiono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i wojewódzkim istotne z punktu widzenia ochrony środowiska na przedmiotowym obszarze. W formie tabelarycznej wskazano w jaki sposób cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w zmianie „Studium...”. W tym celu przeanalizowano dokumenty ustanowione na szczeblu wojewódzkim - Program ochrony środowiska województwa lubelskiego, na szczeblu wspólnotowym - Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz na szczeblu międzynarodowym - Protokół z Kioto.

Rozwiązania alternatywne

Na etapie sporządzania zmiany „Studium...” nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie zostały wprowadzone pod wpływem składanych przez lokalną społeczność wniosków. Inną przesłanką wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych było uzupełnienie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy.

XVIII. ADRESOWANIE ZALECEŃ PROGNOZY

1. do lokalnej społeczności;
2. do organizacji pożytku publicznego;
3. do strategii i programów działania organów gminy;
4. do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów sąsiadujących;

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania zgodnie z art. 74 a ust. 2 pkt 1 lit. c Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw.

Jestem świadom odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Janek Lisiewicz